

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT - DORDTSE DINSDAG D.D. 4 JUNI 2024

Vergaderzaal 3

3. Vaststellen en beschikbaar stellen van een budget voor Herinrichting van de Aardappelmarkt - Raadsvoorstel

Voorzitter: Mevrouw Koene
Raadsgriffier: Mevrouw Wepster
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Mevr. De Heer (FvD)
Dhr. Van de Spoel (Fractie Van der Spoel)
Dhr. Kolkiliç (DENK)
Dhr. Klerk (CDA)
Dhr. Stam (Fractie van Waardhuizen)
Dhr. Roggekamp (Gewoon Dordt)
Dhr. Portier (SP)
Dhr. De Vries (VSP)
Dhr. Stolk (VSP)
Dhr. Bootsman (GroenLinks)
Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)
Dhr. Katif (Beter voor Dordt)
Dhr. Wringer (Beter voor Dordt)
Mevr. Jager (Beter voor Dordt)
Dhr. Damen (PvdA)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Dhr. Laban (CU/SGP)
Dhr. Struijk (CU/SGP)

Insprekers:

Dhr. Van Meel
Mevr. De Boer
Mevr. Tanis

Portefeuillehouders: wethouder M. Burggraaf

De voorzitter: Goedenavond allemaal. Ik hou van lachende mensen, mijnheer

Van der Spoel, dus ga vooral zo door. Wij zijn hier bijeen ... Nee. Het gaat vanavond over het vaststellen en het beschikbaar stellen van het budget voor de herinrichting van de Aardappelmarkt. Het is een raadsvoorstel. Ik wil jullie allemaal daarbij welkom heten. Ook de insprekers. Het zijn er een aantal. Ik zie op beeld. Die ga ik zo meteen even noemen. Dat zijn de heer Van Meel, mevrouw De Boer en mevrouw Tanis.

We hebben als ambtelijke ondersteuning volgens mij één andere, even kijken, Mascha de Jong, ik kijk even achter me ... Zie je wel? Komt vanzelf goed. En Suzanne Rosa. Maar

daarnet heb ik even Monique een handje gegeven en die was er ook van, dus we hebben genoeg ondersteuning, laat ik het zo zeggen. Voor het verslag maak ik even een rondje. Mevrouw De Heer Van Forum voor Democratie, mijnheer Van de Spoel van Fractie Van der Spoel, mijnheer Kolkiliç van DENK, mijnheer Klerk, goedenavond, van het CDA, mijnheer Stam van de Fractie van Waardhuizen, mijnheer Roggekamp van Gewoon Dordt, mijnheer Portier, SP, de heren De Vries en Stolk van de VSP, de heer Bootsman van GroenLinks, mevrouw Van Herwijnen, ik heb ... Ik denk dan alleen maar in voornamen. Van de Partij voor de Dieren. Menen jullie serieus dat drie mensen van Beter voor Dordt aan tafel zitten? Het kan zijn dat u dadelijk nog gevraagd wordt om er één te skippen, zodat er nog iemand anders aan tafel kan.

De heer ...: Geen probleem, voorzitter.

De voorzitter: De heer Katif, de heer Wringer en mevrouw Jager. Dan krijgen we mijnheer Damen van de PvdA, de heer Kuhlmann van de VVD en de heren Laban en Struijk van de ChristenUnie-SGP. En als commissiegriffier vanavond hebben we mevrouw Webster. Is ook leuk voor een keer. Ik ben Irene Koene, dat is verder ook niet boeiend. Toelichting waarom we hier bij elkaar zijn. Het college heeft een voorstel gestuurd ter verbetering van de Aardappelmarkt. De bedoeling van het college is dat er wordt vergroend, dat er hittestress wordt tegengegaan en dat de Aardappelmarkt een fijne plek wordt om te verblijven, zelfs op kleine evenementen. Het zal aan mij liggen, maar dan denk ik gelijk aan het Schuim Bierfestival wat daar weleens in de buurt is geweest. Maar dat verraadt natuurlijk mijn vrijetijdsbesteding. Beter voor Dordt heeft dit geïnitieerd en de handen op elkaar gekregen, voldoende steun. Aan het college is gevraagd voor deze bijeenkomst een presentatie te geven over de participatie, wie is er gehoord en betrokken en op welke manier? We gaan alleen eerst naar de sprekers luisteren. Daar hebben we een plekje voor vrij, twee zelfs, maar we kunnen toch maar naar één tegelijk luisteren. Ik wilde eigenlijk beginnen met mevrouw De Boer. Mag ik u uitnodigen? U mag gewoon hier zitten, want die wethouder die skippen we dan even. Zo. Beste commissieleden, deze dame, mevrouw De Boer die gaat spreken. Die heeft wat moeite met verstaan, met horen. Dat betekent dat als u dadelijk vragen voor haar heeft, dat dat even nadrukkelijk uitgesproken moet worden en dat ik in de gaten hou of het goed gehoord wordt. Toch? Gaat uw gang.

Mevrouw De Boer: Dan hoort u mij ook goed. Dank u wel, voorzitter. Mijn naam is Nel de Boer, ik ben bewoner van de Aardappelmarkt. Ik dank de voorzitter ook dat ik hier mag spreken over inspraak. Allereerst ben ik het helemaal eens met de volgende stellingen uit het Mobiliteitsplan 2040, namelijk, een belangrijk vereiste is dat inwoners participeren bij het opstellen van het Mobiliteitsplan. Volgens ... Van belang dat burgers zich herkennen in de plannen en zich er mede-eigenaar voor voelen. Verplicht om de Verordening participatie en Inspraakverordening te volgen. Ten slotte, participatie in samenhang met gedragsverandering is een vak apart. Over het herinrichten van de Aardappelmarkt hebben we twee inloopavonden gehad, 24 augustus vorig jaar en 2 april dit jaar.

Vanaf het begin had ik niet zo het gevoel dat er sprake was van een echt gesprek. Er waren dan ook inloopavonden waar we de plannen konden bekijken en het was dus meer informeren dan meenemen van de bewoners. Voorbeelden daarvan, tijdens de laatste inloopavond van 2 april werd duidelijk dat het alternatieve plan van een van de

bewoners, dat 3 december aan u toegestuurd was, niet bekend was bij de ontwerper. Daarna kwam er geen sorry of vergeten, maar wordt er een week na die laatste inloopavond aan de betreffende bewoner gemeld dat het eventueel wordt meegenomen en bekeken op haalbaarheid. Tijdens de kadewerkzaamheden in oktober, november verscheen het Bewegende Bos, het beroemde Bewegende Bos, op het plein. Gezien de kadewerkzaamheden werden de bakken op een hoop geschoven of op de stoep gedeponeerd. Dan lees ik in een bericht van de gemeente van 9 oktober vorig jaar, ondertussen geeft deze proef direct een extra groenbeleving en creëren we tijdelijk een prettige plek om meer samen te komen, koffie te drinken of spelletjes te doen. Dit is natuurlijk een absurde aanname in deze omstandigheden, want koud en troep. Maar het Bewegend Bos moest kennelijk overal iets bewijzen, maar er was niet over nagedacht of dat hier wel van toepassing was. Een soort algemene aanpak. Over vragen en opmerkingen van bewoners wordt niet van gedachten gewisseld. Uiteindelijk hebben drie bewoners alsnog een uitnodiging ontvangen voor gesprek op 20 juni, maar al met al was het toch een rommelig traject. De plannen voor het kunstwerk heb ik ook pas nu ... Ben ik die tegenkomen, is ook nog nooit ter sprake gekomen. Tot slot, kadeherstel aanleiding tot herinrichting Aardappelmarkt, schrijft de gemeente. Echter, voor Dordt in Stoom, een belangrijk evenement voor de stad, is de inrichting in de oude situatie teruggebracht. Dit toont aan dat evenementen als dit de ruimte van het plein nodig hebben, evenals trouwens voor oefeningen van de brandweer regelmatig en ik zag ook hoogwerkers voor de ... Het snoeien van de bomen. Misschien dat dat nog wel zou lukken, maar er gebeurt een hoop op het plein. Echt ten slotte, het verzamelen van wensen zoals op Doe Mee en deze eenzijdig bekijken op haalbaarheid is mijns inziens geen participatie. Daarvoor moet je het er samen over hebben. Misschien lukt dat en petit comité nog op 20 juni, of zijn de besluiten dan al gevallen? Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Wie van de commissieleden heeft een vraag voor mevrouw De Boer? U bent geloof ik heel duidelijk geweest.

Mevrouw De Boer: Het was heel duidelijk.

De voorzitter: Precies. Heel erg bedankt.

Mevrouw De Boer: Ook bedankt.

De voorzitter: Dan mag u uw plekje afstaan.

Mevrouw De Boer: Ik zal hem even uitzetten.

De voorzitter: Helemaal goed. Dank u wel.

Mevrouw De Boer: Succes verder.

De voorzitter: Mevrouw Tanis. Zie je? Het is wel mooi dat je dat er gewoon in dat scherm kan zien. Voor u geldt hetzelfde. Welkom. U krijgt vijf minuten de tijd om u tot de commissie te richten.

Mevrouw Tanis: Dank u wel voor de uitnodiging om te komen inspreken. Ik ben Peggy Tanis, woonachtig aan de Knolhaven, dus vlak bij de Aardappelmarkt. Ik heb vastgesteld

dat het plan al enige tijd onder discussie is, maar dat er nog geen definitief uitgangspunt is. Ten eerste wil ik zeggen dat ik zeer tevreden ben over het feit dat er vergroening van de binnenstad op de agenda staat en dat er hier een voorstel daarvoor ligt. Het is zeer belangrijk voor het historische karakter van de Aardappelmarkt om daar maximaal van te kunnen profiteren. Dus ik ben helemaal voor een groen plein in plaats van parkeergelegenheden. Dit geeft de mogelijkheid voor kinderen om te spelen, het geeft ruimte voor mensen om in de schaduw te zitten onder bomen. Het inderdaad tegengaan van hittestress kan alleen maar gerealiseerd worden door zoveel mogelijk groen in de binnenstad te ... Aan te planten. Dus wat mij betreft meer bomen, ook meer bomen dan in het huidige plan staan. Ik heb ook met interesse gekeken naar het voorstel van de bewoners van de Aardappelmarkt, het alternatieve plan, waarbij toch een aantal parkeergelegenheden worden voorgesteld. Dit lijkt me in tegenspraak met het idee van een groen plein, dus mijn voorstel is om inderdaad te kiezen voor een groen plein voor bewoners die daar maximaal van kunnen profiteren en voor maximaal groen, wat betekent ook die biodiversiteit in de binnenstad en een gelegenheid voor het water om op een goede manier weg te stromen, zodat het minder onze huizen binnenstroomt. Want dat is inderdaad waar wij ... Waar we voor moeten waken. Dat de ... Het gebrek aan groen in de binnenstad leidt tot veel te veel hitte en het ... Slechte afvoer van water. Dus het maken van open bestrating, het zoveel mogelijk aanplanten van kruiden- en bloemenlagen en het inplanten van bomen, is daarbij zeer belangrijk. Het ... Aardappelmarkt is eigenlijk de enige plek in de binnenstad waarbij je nog een plein kunt realiseren, een klein plein, waarbij inderdaad gelegenheid is voor kleinschalige evenementen voor mensen om te zitten, te recreëren, voor kinderen om te spelen, zonder te worden gehinderd door parkerende auto's.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Stolk.

De heer Stolk: Ik had een vraag aan mevrouw van, ik begrijp dat het groen heel belangrijk is, dat vindt de VSP ook, maar die auto's die daar normaal staan, die kunnen er niet meer staan, heeft u ook een idee waar die moeten komen?

Mevrouw Tanis: Daarvoor zijn inderdaad een aantal mogelijkheden al genoemd. Het beschikbaar stellen van parkeerplekken op de 's Heer Boeijenstraat voor bewoners, lijkt mij een hele goede oplossing.

De voorzitter: Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Ik was benieuwd hoe mevrouw Tanis het participatieproces heeft ervaren.

Mevrouw Tanis: Ik heb het participatieproces niet ... Daar heb ik niet zelf veel aan meegedaan. Ik ben wel uitgenodigd daarvoor. Ik zie aan de reacties dat daar verschillende mensen zich hebben kunnen laten horen. Maar ik begrijp van mevrouw De Boer dat dat niet altijd heeft geleid tot een oplossing die het gevoel heeft gegeven dat er gezamenlijk werd gewerkt.

De voorzitter: Verder zie ik geen vingers omhooggaan, dus u bent ook verder duidelijk geweest. Dank u wel. Dan mag u uw plekje vrijmaken voor de heer Van Meel. U heeft vanavond een abonnement op inspreken.

De heer Van Meel: Dan heb ik tien minuten, denk ik.

De voorzitter: Echt niet. Nee, maar vijf minuten.

De heer Van Meel: Vijf minuten. Jammer. Dank dat we hier vandaag mogen zijn. Heel fijn. Ik zit hier niet als Jeroen van Meel, maar ik zit hier als een werkgroep van bezorgde binnenstadbewoners. We hebben eens een kleine enquête gehouden. Daar komen we straks in tweede termijn bij het Mobiliteitsplan nog op terug. Maar we zijn inderdaad geïnformeerd door bewoners van de Aardappelmarkt. We hebben er een beetje naar gekeken en we worden toch wel een beetje bang van. Als dit de opmaat is voor het grote Mobiliteitsplan, dan vrezen wij met grote vreze, eerlijk gezegd. Ik zal vertellen waarop inhoudelijk participatie en misschien wat er dan wel zou kunnen. Ik baseer mij even op het stuk het raadsvoorstel, op de beantwoording van de heer Burggraaf en de vragen van de heer Kuhlmann. Wat staat er? Evenementen vergund. Volgens mij, zoals je al zei, er zijn evenementen. Ik heb vandaag nog even gekeken. Er staan hele grote bomen. Er staat een bankje hier. Je kan kijken. Ik snap even niet waarom er een kleine 500.000 daar wordt besteed. Maar goed, terzijde. Ik begrijp ook de kunst niet, terzijde. Als er iets moet gebeuren, dat is prima. Er is ook gemeten. Overdag is er plek zat. Dat is nog wies. Overdag werken de meeste mensen. Maar er werken mensen ook thuis, er werken mensen in parttime, in deeltijd. Als je dan alleen 's avonds je auto ... Je moet dan 's ochtends vroeg je bed uit om die auto weg te zetten of zo? Ik snap de oplossing ook niet. Kom ik een beetje op de oplossingen. Er worden alternatieven geboden. Alternatief één is, en dan vindt er een bepaalde rekenarij plaats dat de tweede parkeervergunning is opgeheven. Ik weet niet wie u daarmee wil pesten, maar het zijn volgens mij vooral stelletjes en tweeverdieners die al die monumenten, die zo ontzettend mooi zijn, in de lucht houden. Het is vrij duur, een monument. Ga ik niet verder op in. Boven woont een stel die inderdaad wel een plek in de parkeergarage heeft, zoals een alternatief, na vrijdag op zaterdag. Kan je er niet uithalen. Parkeergarages wordt genoemd. Parkeergarage, hartstikke goed. We hebben er net een gesloten op de Godewijck. Er zijn wat vragen gesteld. Ik geloof, de projectontwikkelaar hoeft niet ondergronds te parkeren. Waar zijn ze? Waar blijven ze? We komen er nog op terug bij het Mobiliteitsplan. Maar ik zie ze niet, ik zie ze niet. Dan een alternatief is om bestaande parkeerplaatsen dan met een ander regime. Ze bestaan, maar waar moeten die dan naartoe? Ik vind dat de rekenarij zoals die wordt geschetst door de gemeente ... Het gaat erom dat je fysieke parkeerplaats vervangt door fysieke parkeerplaatsen, en niet allerlei rekentrucjes. Want we krijgen straks inderdaad echt tekorten. Ik kom zelf uit de Weegschaal, Sterrenburg 2. Ik weet niet hoe hoog ze daar staan.

Daar kan je zien wat er gebeurt als je verkeerde parkeernormen toepast. Ze staan nog net niet op elkaar. Moeten we straks in de gracht parkeren of zo? Wat is het plan? Komen straks op terug bij het Mobiliteitsplan. Participatie is over gesproken, geloof ik. Goed. Er ligt een VO. Ik weet niet of je civiel onderlegd bent, maar dat is een redelijk definitieve planfase. Er is nog niet sprake van een gesprek. Volgens mij heeft u dat net gehoord. Als je dan inderdaad een aantal kanttekeningen plaatst en ook nog een alternatief ... Kent u trouwens dat alternatieve plan? Dat is leuk. Kent u dat? Mag ik dat ronddelen, mevrouw Koene?

De voorzitter: Na de inbreng.

De heer Van Meel: Na de inbreng, mevrouw.

De voorzitter: Tenminste, dat is te adviseren, want dat gaat van uw tijd af.

De heer Van Meel: Ik zou niet durven, ik zou werkelijk niet durven. Levensgevaarlijk hier. Maar goed, er ligt gewoon een alt... Is het zo dat er niks aan die Aardappelmarkt moet gebeuren? Welnee. Als u dat mooier wil maken, historisch verantwoord, meer groen, prima. Maar het gaat om de balans. Kijk nou naar dat plan. Daar zit een balans in. Er zitten inderdaad ook een paar parkeerplaatsen in. Of mensen werken, mensen hebben een zorgbehoefte, mensen werken overdag in deeltijd, komen nog weleens naar huis, gaan nog weleens heen en weer. Dan heb ik het nog niet over de hefvoertuigen die moeten snoeien. Ik vind het geen goed plan. Dat was u duidelijk. Ik ben niet de enige. Dat komt straks bij het Mobiliteitsplan. We hebben een enquête onder 900 binnenstadsbewoners. Dan geef ik hem even cliffhanger. Wat denkt u dat zij vinden van de participatie tot op heden op dit onderwerp? Dat is de cliffhanger. Daar laat ik het bij.

De voorzitter: Heel ruim binnen de tijd.

De heer Van Meel: Maar dan mag ik straks meer pakken.

De voorzitter: Nee, dat niet. De microfoon mag even uit.

De heer Van Meel: Ik weet niet, waren er nog vragen, geloof ik.

De voorzitter: Dat is mijn rol vanavond. Is er iemand ... Mijnheer Stolk die heeft gelijk al een vraag. Gaat uw gang.

De heer Stolk: Ik wilde toch aan mijnheer Van Meel vragen, die alternatieve tekening, is die bij het college gekomen? Is daar een reactie op gekomen? En wat gaat er met ... Wat denkt u dat met uw tekening gaat gebeuren?

De heer Van Meel: Twee dingen. Eén, het is niet mijn tekening. Het is de tekeningen zoals u zojuist hebt ... De vorige inspreker hebt gehoord. Het is van de directbetrokkenen van de Aardappelmarkt die naar aanleiding van de informatieavonden bij elkaar hebben ... Zijn gaan zitten en hebben gezegd, dit wordt hem niet. We gaan wat anders doen. Die tekening gaat nu rond. Hij zat ook als het goed is bij de stukken.

Ze hebben hem aangeboden aan de gemeente. Waar die daarna gebleven is, weet ik niet. Ineens, toen het geen hamerstuk meer was, zijn ze op 20 juni uitgenodigd? Ineens. Maar het was een hamerstuk, zoals u weet, in de agendacommissie. Gewoon aftikken, doorgaan, budget bestellen en bouwen met die handel. Dat was, voordat we er het vergrootglas oplegden, de situatie.

De heer Stolk: Dan had ik nog een vraag. U had het ook over het kunstwerk. Is dat op het laatste moment ingebracht? Wat is het voor een kunstwerk?

De heer Van Meel: Ik baseer me op het raadsvoorstel waar mevrouw Kitty Kruger een dringende oproep doet aan het college om ook een bijdrage aan kunst te doen. Meer weet ik niet. Ik heb alleen mijn eigen stuk. Zat volgens mij, maar dat weet ik niet, niet in

het VO, maar is volgens mij later ingebracht. Maar dat weet ik echt niet, want zo goed zit ik ook niet in de stukken. Wij doen dit vrijwillig.

De heer Stolk: Dan heb ik nog een vraag, als het mag, voorzitter. Dat is, is er ook ...

De voorzitter: Vooruit.

De heer Stolk: Is er ook nog contact geweest ... Wij zijn vanmiddag bij de Wolwevershaven geweest, hebben we ook een uitleg gehad over wat hun als plannen hebben. Daar kwam ook het parkeren naar voren. Ook zij zeggen dat als er een parkeerplaats weggaat, ergens anders een parkeerplaats weer terug. Maar heeft u daar ook contact mee gehad?

De heer Van Meel: Ja. Is het niet vandaag, maar dan kijk ik eventjes naar achter, mijn geliefde voorzitter van de werkgroep, de heer Pap, die ook diverse keren in de krant heeft gestaan. Er wordt geknikt, dus er is contact. Ik weet even niet wat er vandaag is besproken. Sorry. Weet ik niet.

De voorzitter: Heeft er verder nog iemand een vraag aan de heer Van Meel? Mijnheer Struijk.

De heer Struijk: Het is waarschijnlijk niet zo'n handige, maar ik kom nooit met mijn auto in de stad en zeker niet op zaterdag. Die vraag van die bewoner die een vergunning in die parkeergarage heeft maar dan ... Misschien kan u hem even uitdoen.

De heer Van Meel: Sorry.

De heer Struijk: Dan kan ze vrijdag op zaterdag er niet in of eruit. Wat bedoelt u daar precies mee?

De heer Van Meel: Volgens mij is het vrij helder. Ze woont boven bijvoorbeeld, daar is een tweeverdienend gezin, gezin, stel, zij is later binnengekomen, krijgt dus geen vergunning, krijgt aangeboden ... In de parkeervergunning betaalt ze zich blauw en krijgt hem er zaterdag niet uit omdat er file op de Spuiboulevard staat. Zo simpel. Weet je wat ik dan wrang vind? Dan krijg je een brief van, kom naar de parkeergarage, kom, wissel het in. Ik vrees met grote vreze, eerlijk gezegd. Je komt er niet meer uit.

Dat wordt dan vervolgens recht gerekend van, we hebben het opgelost, er zijn een aantal tweede vergunningen. Mensen halen geen twee... Dan wil ik toch even een pleidooi doen. Het zijn tweeverdieners die hiermee, op zijn Rotterdams, gepakt wordt, hier in Dordt. Tweeverdienende mensen. Dan begrijp ik best, als ik met het ov ga, ga ik met het ov. En ook ... Wij zijn ook voor groen, ov, noem ze allemaal maar op, klimaat et cetera. Maar heel soms moet je ook een auto hebben om te kunnen werken en om het allemaal te kunnen betalen. Sorry. Excuses daarvoor.

De voorzitter: Waarvan akte. U triggert mijnheer Bootsman.

De heer Bootsman: Zeker. Dank u wel voorzitter. Ik had een vervolgvraag over de parkeergarage. Komt diegene dan niet de parkeergarage uit omdat de parkeergarage

dusdanig volstaat dat je er niet langs kan? Of komt diegene in de file terecht die er op de Spuiboulevard staat als het druk is in de stad?

De heer Van Meel: Vooral dat laatste. Moet je dus voorstellen, dan nemen we een voorschotje naar het Mobiliteitsplan, dat is dat de Spuiboulevard er nog uitgaat. Wat er dan gaat gebeuren hier ... Daar laat ik het bij, denk ik.

De voorzitter: Helder. Dank u wel. Dan gaan wij u straks weer terugzien in het volgende blok en gaan wij verder nu met de ambtelijke presentatie over het participatieproces wat doorlopen is. Daarvoor geef ik graag de ambtelijke organisatie het woord. Wie biedt? Prima.

De heer Beemer: Om te starten.

Mevrouw Jasperse: Ik dacht ...

De voorzitter: Dames en heren, de techniek start voor niks. Dank u wel, mijnheer Beemer. We gaan luisteren naar hoe het participatieproces is verlopen.

Mevrouw Jasperse: Ik ga nu even staan, een aantal sheets vertellen, en daarna ga ik hier gewoon zitten. Dan kunnen we via de microfoon vragen beantwoorden en dan kunnen ook de anderen mede de vragen beantwoorden. Sorry. Ik ben Licia Jasperse trouwens, omgevingsmanager onder andere voor dit project. We hebben een aantal sheets om even te laten zien, welk proces hebben we doorlopen, hebben we over nagedacht van tevoren en wat hebben we ... Wat gaan we nog doen? Dit is eigenlijk even een korte sheet om te vertellen dat, voordat je aan een project begint, ga je nadenken over de participatie, over de participatieaanpak en -traject, en hebben wij hier ook per ontwerpfase bedacht, of bedacht, om zowel ... Om de belangen van de omgeving goed te betrekken, is de gesprekken aan te gaan met de omgeving, ook door middel van inloopavonden, Doe Mee Dordrecht enzovoort. Die middelen komen zo aan bod. Vervolgens daar ook die wensen op te halen, af te wegen met de projectgroep en dan mogelijk, waar mogelijk en haalbaar, waar Nel de Boer het ook over had, te verwerken in het ontwerp en dan weer terug te koppelen ook aan die stakeholders. Sorry. Goed. Jullie hebben die sheets misschien wel van tevoren ook bekeken, dus dan weet je ook wat er stond.

Om even de participatieaanpak gewoon te doorlopen vanaf het moment dat wij begonnen aan dit project. Dat was vorig jaar mei, zijn we in ieder geval gaan nadenken over die aanpak uit ... Over de omgeving, het betrekken van de omgeving. Daarvoor hebben we dus een stakeholderanalyse en een krachtveldanalyse opgesteld. Dus wie zijn de belanghebbenden, wie zitten in de omgeving? Niet alleen de bewoners, maar ook bijvoorbeeld stichtingen en ondernemers bijvoorbeeld. We hebben ook gekeken naar, wat voor invloed en belang hebben ze? Je zou kunnen verwachten dat de direct omwonenden een groter belang kunnen hebben. Maar goed, ook de mensen die parkeren, die hebben natuurlijk ook een groot belang voor die Aardappelmarkt. Daar kwam uit bijvoorbeeld een participatieaanpak. We hebben ook een aantal middelen al gelijk ingezet of opgestart, zodat we ook die konden gebruiken in het ... De verdere aanpak. Dat zie je ook. We hebben een e-mailaccount aangemaakt, we hebben de borden geplaatst op de Aardappelmarkt. Dat hebben jullie gezien. Want we hebben ook een Doe

Mee Dordrecht-platform opgericht, waar je als volledig buitenstaander of binnenstaander, hoe je je ook voelt, wensen en ideeën al kon inbrengen op gewoon eigenlijk een Google Maps-kaart. Daar hadden we de Aardappelmarkt op ingezoomd, we hadden de doelen erbij gezet van, maak een groen plein enzovoorts, zoals net benoemd. Daar konden mensen hun wensen indienen. Vervolgens hebben we ook een app gebruik... Dat gaat nog iets te ve... Je bent nog een beetje te snel, maar ik snap dat je ook aan de beurt wilt, dus ik ga even snel praten. Vervolgens hebben we ook een inloopavond georganiseerd. Daar had Nel de Boer het over. Daar hebben we de direct aanwonenden uitgenodigd. Waarbij we dus aan de hand van die wensen die we onder andere op Doe Mee Dordrecht hadden opgehaald drie schetsontwerpen hebben uitgewerkt. Dat nemen we namelijk steeds op in een soort wensenlijst. Dus tussendoor wat er ook binnenkomt, verwerken we in een wensenlijst en die wegen we steeds af aangaande de ontwerpfase waar we zitten. Toen hebben we het schetsontwerp voorgelegd. Mensen konden met geeltjes plakken en laten zien, wat vind ik ervan? Die hebben we ... We hebben daar een mailtje over gestuurd naar de mensen die daar waren of die geïnteresseerd waren. Vervolgens hebben we dat voorlopig ontwerp op basis van die input vanuit het schetsontwerp op de Doe Mee Dordrecht-site gezet. Daar kwamen 78 reacties op. Je kunt ook lezen, 46 reacties waren er op eigenlijk de gebiedsinrichting, dus daar was de input voor het schetsontwerp. Toen hebben we, niet alleen omdat we ook weer een inloopavond wilden organiseren om het voorlopig ontwerp te laten zien, maar we ook merkten dat veel meer mensen in de omgeving geïnteresseerd en een belang voelden voor deze Aardappelmarkt, hebben we een informatiebrief gestuurd naar 450 adressen in de omgeving van de Aardappelmarkt, met de verwijzing naar Doe Mee Dordrecht en 150 ... Of 140 adressen uitgenodigd voor die inloopavond, waar wij het voorlopig ontwerp hebben laten zien. Met weer dezelfde aanpak, plak geeltjes en geef aan wat je ervan vindt en welke input we weer mee kunnen nemen naar het definitief ontwerp. Daar staan we nu, zoals jullie zien. Daar is inderdaad, zoals Nel de Boer zei, in december ook een voorstel gekomen voor een alternatief ontwerp. Daar is toen op gereageerd. We hebben dat nu ook weer goed bekeken, als wens opgenomen in de wensenlijst, gewoon, het waren eigenlijk zeven onderwerpen, vonden wij, of zeven dingetjes, dat ook genummerd. Op ... Hebben we dan ook ... Proberen we dan nu ook weer op haalbaarheid te toetsen en dan vervolgens al dan niet haalbaar mee te nemen in het definitief ontwerp.

Zoals jullie kunnen zien, verwachten we in oktober weer verder te gaan in ieder geval om de uitvoering te starten. Er staat één ding verkeerd. Die tendens, want die voel je natuurlijk hier, die horen jullie hier ook, eigenlijk zien we, hopen we ook dat iedereen die hier is dat ook beaamt, dat men wel positief is over het vergroenen van het plein, dat men zich kan vinden in het feit dat het heringericht wordt, groener wordt. Een binnenstad , zoals die zo ook genoemd werd. Maar dat er zorgen zijn over parkeren en overlastbeperking. Dat brede draagvlak creëren we dus ook bij die tweede inloopavond, die informatiebrief die we hebben gedaan, om te zorgen dat dus niet alleen die direct omwonenden maar ook die grote groep, binnenstad, betrokken wordt. Dit alles resulteert in een prachtig ontwerp.

Ambtelijke ondersteuning: Dankjewel. Ik zal het verhaal van Licia visueel toelichten. Tijdens de eerste inloopavond in augustus vorig jaar zijn er op basis van alle ideeën die zijn opgehaald drie globale ontwerpen getoond om af te tasten waar de wensen liggen.

Als eerste een bomenplein, als tweede groen rondom de bomen, dus zogenaamde boomspiegels, of, als derde, in het midden een groot gazon. Toen is daaruit de voorkeur gekomen ... Gekozen, het bomenplein. Daar zijn we in een ... Verder mee aan de slag gegaan in het voorlopig ontwerp. Ook zijn er een heleboel wensen meegenomen vanuit die avond. Daar hebben we de belangrijkste van meegenomen, zoals een obstakelvrij trottoir. Het is nu niet mogelijk om over het ... Goed over het trottoir te lopen, zelfs niet met een kinderwagen of rolstoel. Maar ook het inpassen van de containers, multifunctionele plek, zodat er ook inderdaad ruimte is voor een kleinschalig festival. Dat hebben we allemaal tegen elkaar afgewogen. Daar hebben we een eerste voorstel mee gedaan. In de tussentijd is daar ook door de bewoners een voorstel voor ingezonden. Daarbij zijn veel punten overgenomen. Dus ook heel belangrijk, de obstakelvrije route, dus door de bomen aan de straatzijde met groen in te pakken, daar ook een bank te voorzien, maar net anders als in ons plan, wel nog een aantal parkeerplekken en geen groen in het midden. Maar dus op een groot aantal punten komen de plannen mooi met elkaar overeen. Dus vooral het parkeren, dat zit niet in ons plan. Wij hebben toch in het kader van het vergroenen en ook die ... Wat uit die eerste sessie kwam in augustus, de voorkeur voor het bomenplein, hebben we toch nog wel gekozen voor groen in het midden, bomen in het midden. Het laatste voorstel was om daar lindebomen, zilverlindes te planten. Maar we kunnen ook denken aan bomen die wat meer licht doorlaten. Want dat was ook wel een opmerking die naar voren kwam, de angst voor een ... Te veel schaduw misschien wel. Dit is het laatste voorstel, bomen, groen rondom de spiegels, twee bomen centraal en daaromheen nog een groene vlek met zogenaamde open voegen waar ook stoeplantjes kunnen groeien. Maar als er een ... Sprake is van een festival of een markt of wat ook, het is gewoon betreedbaar en het hele plein staat tot je beschikking. We hebben tot doel vanuit de huidige situatie naar een kwalitatief aangenaam groen plein te werken. In het midden zie je ... We hebben dat zo samengevat, de huidige situatie en de toekomstige situatie, in een zogenaamd ambitieweb. In het midden zie je de score aan de Omgevingsvisie in het blauw en daaromheen de score in het groen op basis van de toetsing aan die Omgevingsvisie. Dus waarin ook vergroening een belangrijke rol speelt, klimaatadaptatie, gezondheid. Dat was kort mijn introductie.

De voorzitter: Ik wou net gaan vragen of u wilde gaan afronden. Dank u wel. Commissie, misschien zijn er wat vragen. Ik geef ... Ik benadruk wel even dat het hier om een technische sessie gaat, dus of u er wat van vindt, dat is op dit moment helemaal niet boeiend. Dat geldt overigens natuurlijk ook voor de ambtelijke organisatie. Want u kan het wel mooi vinden, maar missch... Daarbij hoeven we er op dit moment ook nog niks van te vinden, dus ... Traditiegetrouw inmiddels deze avond begin ik met de heer Stolk die een technische vraag heeft.

De heer Stolk: Ik weet niet helemaal of het technisch is, maar het gaat ...

De voorzitter: Dat hoop ik wel voor u, want ...

De heer Stolk: Dat hoop ik ook. Maar het gaat er eigenlijk om dat de laatste tekening, dat daar dus geen parkeerplaatsen ingetekend zijn. De tekening daarvoor wel. Wat is de reden waarom gekozen is voor de laatste tekening?

De voorzitter: De ene tekening, mijnheer Stolk, is van de bewoners en de andere is het voorstel vanuit de organisatie. Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Ik had eigenlijk nog eventjes een vraag over die doorlopende zitrand. Als het plein eigenlijk multifunctioneel gebruikt gaat worden, zal dat dan niet een belemmerende werking hebben voor een goede doorloop in het plein?

Ambtelijke ondersteuning: Ik had heel even de microfoon uitgezet. Hij doet het weer. Het gaat om een ...

De voorzitter: Dan heb ik liever dat u even gaat staan of komt zitten.

Ambtelijke ondersteuning: Zitrand is misschien te veel gezegd. Het is eigenlijk een stoepband die het ... Een kader geeft aan het plein. Tijdens grote drukte, een kleinschalig festival, zouden er mensen op kunnen zitten, maar voor het grootste deel van het jaar is het gewoon een ... Eigenlijk een natuurstenen stoepband die ook vaak gelijkvloers met het plein loopt. We zien ook op foto's dat mensen, als het ... Tijdens zomerse drukte op de kademuren zitten. Zo is die bedoeld.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Laban.

De heer Laban: Dank u wel, voorzitter. Toch even een vraag over het verschil tussen het voorstel van de bewoners en het ontwerp van de gemeente. In het voorstel van de bewoners staan nog een aantal parkeerplaatsen ingepland. Ik neem aan dat er een goede reden is waarom die parkeerplaatsen in het voorlopig ontwerp niet ingepland staan. Maar kunt u mij even meenemen in de overwegingen van die redenen?

De voorzitter: Dat vind ik een lastige, mijnheer Laban, om dat door de ambtelijke organisatie te laten toelichten. Ik denk dat dat meer richting de wethouder zal gaan. Kan u hem even bewaren, dat we dadelijk nog even kijken? Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Vraagje over de evenementen, de kleinschalige evenementen. We hadden een paar weken geleden Dordt in Stoom. Daar stonden allerlei foodtrucks. Als ik nu naar dit kaartje kijk, dan is dat al te groot eigenlijk wat we laatst met Dordt in Stoom zagen. Of zit ik daarnaast? Want volgens mij is er geen ruimte meer voor foodtrucks en moet ik vooral aan evenement aan een stuk of vijf, zes marktkraampjes denken.

De voorzitter: U stelt dan de vraag, is dat dan te groot?

De heer Van der Spoel: Is dat dan ... Ja.

Ambtelijke ondersteuning: We hebben zeker ook contact met het evenementenbureau. Voor de opstelling van het podium is plek gereserveerd. De Foodtrucks die zullen zich dan rondom die twee bomen, boomstammen in het midden, op moeten stellen. Maar verder is er niet veel meer belemmering.

De voorzitter: Mijnheer Katif.

De heer Katif: Ik probeer hem even technisch te stellen. Ik ... Er zijn twee ontwerpen, een van de bewoners, een van de gemeente, dat op zichzelf heel mooi is, dat er ook mensen zijn die zich druk maken over hun omgeving. Een van de redenen was om te verduurzamen de hittestress. Ik zou graag willen weten van u, in die twee plannen, om zo maar te zeggen, die twee, speelt hittestress een rol? Waar hij ... Waar is hij het meest bij gebaat en niet bij gebaat? Technisch hou ik het even.

Ambtelijke ondersteuning: In de binnenstad van Dordrecht speelt hittestress zeker een rol. Die proberen we hier tegen te gaan door eigenlijk het plafond van het plein te vergroenen. Daarmee houd je ... De openheid behoud je, de multifunctionaliteit van het plein, maar het geeft enerzijds schaduw, je hebt verdamping en daarnaast hebben we dan ook nog die groenspiegels die ook nog bijdragen. Dus dat zijn de ...

De heer Katif: Dank u wel. Duidelijk, voorzitter. Het gaat mij om het verschil tussen de beide plannen. Is het ene plan, zal ik maar zeggen, beter dan de ander, of is dat ... Of ... Ik probeer even te kijken, technisch gezien ...

De voorzitter: En dan beter in de zin van, technisch beter.

De heer Katif: Technisch beter.

Ambtelijke ondersteuning: Het plan ... Er zijn twee ingezonden plannen uiteindelijk door de bewoners. Het eerste plan heeft geen extra bomen, dus dat is beduidend heter. In het tweede plan is er wel een boom toegevoegd, maar dan weer juist op de locatie waar het evenementenbureau het podium ziet bijvoorbeeld voor, help me even, het ...

De voorzitter: Big Rivers.

Ambtelijke ondersteuning: Big Rivers Festival.

De heer Katif: Als ik, voorzitter, vervolgvraag, als ik het goed heb, excuus, het is niet technisch ...

De voorzitter: We zijn nog met meer mensen hier.

De heer Katif: Excuus. Ik wil hem ook ...

De voorzitter: Ik ... Maar ik heb aan die kant al twee vingers gezien, dus ik weet niet of het een hele snelle vraag is.

De heer Katif: Een snelle vraag, want de Aardappelmarkt ligt namelijk aan het water. Het water speelt een heel belangrijk rol als het gaat om hittestress. In hoeverre is dat gewoon meegenomen in de ... In dat plan van de gemeente?

Ambtelijke ondersteuning: We kijken naar het grotere beeld van de hele binnenstad en van daaruit bekeken, willen we op zoveel mogelijk plekken vergroenen. Voor de Aardappelmarkt kijken we ook naar de Nieuwe Haven. Tegenover de Aardappelmarkt ligt ... Liggen de Houttuinen. Dat is een soort evenknie. Die is ook beschadwd. Er zijn ook zat plekken waar je niet kunt vergroenen. Dus overal waar het goed haalbaar is en het

kwaliteit brengt, willen we dat graag doen vanuit de visie ... Nogmaals, tijdens de eerste inloopsessie kwam dat als voorkeur naar boven. Daarop is het plan, zoals u ziet, gebaseerd.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Stam.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Pure technische vraag. Is het mogelijk om de zeven, acht parkeerplaatsen die door de bewoners zijn aangedragen, om die in te tekenen op de plek waar nu bomen staan en hoeveel bomen kost dat? En punt twee, ik weet niet of u Dordt in Stoom hebt bezocht, maar er stond geen tent meer omdat er geen ruimte was. Dus die integrale afweging met evenementenbureau heb ik nog wel mijn vraagtekens bij.

Ambtelijke ondersteuning: We hebben ook het voorstel van de bewoners ingetekend volgens de afmetingen waar we in de binnenstad of in heel Dordrecht mee werken. Die staat niet in de presentatie. Maar dan zul je zien dat die situatie veel verder de markt opkomt, de Aardappelmarkt. Want je hebt ... Je zit al met de rijbaan, die moet een stuk verbreed worden, omdat je achteruit in moet parkeren. De vakken zijn een stuk dieper als in de schets. Dus dan blijft er ... Dan wordt het plein alsnog voor een derde tot een parkeerterrein. De bomen zouden daarin wel een plek kunnen krijgen. Maar goed, dan zit je nog steeds met die ... We willen graag ook die die openheid en die zichtrelaties op het water, maar ook op de historische gevels maken, behouden.

De voorzitter: Dat is het voorstel. De raad kan iets totaal anders willen. Mijnheer Damen.

De heer Damen: Twee vragen, voorzitter. Eén naar aanleiding van het antwoord zonet, waarom is de variant met de goede maten van het alternatieve ... Van het bewonersvoorstel niet aan ons opgestuurd? En is er na het presenteren van de drie verschillende ontwerpen ... Zijn de wensen geïnventariseerd en is daar de wens naar voren gekomen om een deel of alle parkeerplaatsen op de Aardappelmarkt te behouden?

Ambtelijke ondersteuning: In dit stadium zijn we op weg naar verwerking van de gegevens en dat hebben we nog niet gedaan.

De voorzitter: Dus de wensen die er neergelegd zijn, daar moet nog over gesproken worden, begrijp ik.

Mevrouw Jasperse: Mag ik een aanvulling doen?

De voorzitter: Zeker.

Mevrouw Jasperse: We hebben gedurende dit proces alle belangen meegenomen. Er zijn naast dit plan 100 wensen ingediend en die hebben we geprobeerd om elke keer in het ontwerp mee te nemen. Daarbij is ook gesproken over de parkeerplekken. Wat je ziet, is dat als je echt een kwaliteitsslag wil maken voor de Aardappelmarkt, dan zou je ruimte willen creëren voor vergroening, voor evenementen, maar ... Voor ontspannen. Dus we hebben ook echt gekeken naar, wat kunnen we doen met parkeerplekken? Is er een

parkeeroplossing daarvoor, zodat we hier gewoon een hele aantrekkelijke plek kunnen maken? Dus vandaar dat we aan de voorkant hebben gezocht naar, zijn er parkeeroplossingen? We hebben een parkeeronderzoek laten doen om te kijken wat het weghalen van de parkeerplekken doet met de parkeerdruk in de omgeving. Daar zijn ... Daar is het Bewegend Bos voor geplaatst een maand lang. We hebben metingen gedaan, voor, tijdens, na. Daaruit kwam ook naar voren dat overdag er geen parkeerdruk was en dat er geen probleem was en dat er juist in de avond en nacht wel een probleem is. Daarom zijn we ook echt gaan zoeken naar parkeeroplossingen. Dus vandaar dat we ook die twaalf korte parkeerplekken ingezet ... Of dat willen we in gaan zetten. Kwam ook voort uit het participatietraject. In lijn met de uitgangspuntennotitie van het Mobiliteitsplan hebben we ook gekeken naar de tweede parkeervergunningen. Dus wij zijn van mening dat we heel veel kwaliteit kunnen toevoegen als we een oplossing zoeken voor de parkeerplekken.

De voorzitter: Dank u wel. Ik vind het een lastige, want de commissieleden zijn zeer beperkt in wat ze kunnen vragen en de ambtelijke organisatie geeft duidelijk aan wat de wil is. Ik wil toch wel vragen om dat een klein beetje in de gaten te houden. Ik zag mijnheer Roggekamp een tijdje geleden al.

De heer Roggekamp: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, om niet politiek te worden, ik heb ook mijn ideeën over het kunnen doen van evenementen, als ik terugkijk. Ik wil nu puur technisch kijken. De parkeerruimte, of het een optie is om tweede vergunningen op te heffen. Dat is politiek, ga ik niet over. Het voorstel is om aan de andere kant van de Grote Markt, om daar te gaan parkeren, die parkeerplaats om te katten naar ... Voor de bewoners.

Maar als ik naar jullie site kijken die je net benoemt van Doe Mee, dan staat de Grote Markt er ook op. Als ik daar naar de commentaren kijk die er door bewoners op zijn gezet, gaat meer dan de helft erover, wij willen hier meer parkeerplekken.

De voorzitter: Wat is uw vraag, mijnheer Roggekamp?

De heer Roggekamp: Is dit meegenomen in dit plan dat dus het tussenliggende gebied ook meer parkeerruimte wil hebben?

Mevrouw Jasperse: De Grote Markt is ook inderdaad een apart project. We zijn echt nog aan het begin van de onderzoeken, waarbij we echt eerst op zoek gaan naar alternatieven, voordat je überhaupt parkeerplekken gaat weghalen. Dus dat is een groter gebied waarbij we echt de onderzoeken nog moeten doen.

De voorzitter: Mijnheer Portier.

De heer Portier: Ik had eerst een andere vraag, maar nu even deze wat dringendere. Is bekend of er 's avonds ook nog inderdaad auto's van niet-bewoners geparkeerd staan rond dit gebied? Zou het een oplossing zijn, of in ieder geval een verlichting, als in de hele binnenstad alleen maar door bewoners op straat geparkeerd zou worden? Is dat bekend hoe de verdeling tussen parkeren van bewoners en parkeren van niet-bewoners is op de drukke momenten in de binnenstad, en met name rond dit gebied?

De voorzitter: Dus of het hele centrum vergunning parkeren kan worden eigenlijk.

De heer Portier: Sorry?

De voorzitter: U vraagt eigenlijk of het hele centrum vergunning parkeren kan worden.

De heer Portier: Inderdaad.

De voorzitter: Dat is op zich technisch, maar het is ook tegelijkertijd heel politiek. Even kijken, want ik heb er al eentje staan voor de wethouder. Misschien is dat ook nog wel eentje voor erbij. Dus die zet ik op mijn lijstje. Iemand een technische, echt technische vraag nog? Mijnheer Bootsman.

De heer Bootsman: Dank u wel. Ik had een technische vraag over het parkeren op de 's Heer Boeijenstraat wat in het voorstel staat dat dat kan helpen bij ... Als de parkeerplekken weggaan op de Aardappelmarkt. Is dat inwisselbaar, dat de mensen die nu op de Aardappelmarkt parkeren dan daar kunnen gaan staan? Of hoe moet ik dat lezen?

De voorzitter: Voor wie het bestemd is?

De heer Bootsman: Eigenlijk wel.

Mevrouw Jasperse: Nu zijn het natuurlijk gewoon korte parkeerplekken die niet door vergunninghouders gebruikt kunnen worden. Het voorstel is om dan voor in de avond en de nacht dat voor vergunninghouders in te gaan zetten.

De voorzitter: Mijnheer De Vries.

De heer De Vries: Dank u wel. Dank u wel, voorzitter. Ik weet niet of het heel correct gaat ,maar dat hoor ik dan vanzelf wel. Alles is nu in projecten opgehaakt. Het gaat om acht parkeerplekken hier, het gaat om tien parkeerplekken daar, daarom die vijftien. Maar het uiteindelijke doel is dat er 500 parkeerplekken verdwijnen uit de binnenstad. Is dat in de planning meegenomen? Wordt daarover nagedacht, van die consequenties die er zijn? Want er kan wel gezegd worden, voor dit project is het niet zo heel erg en voor dit project is het niet zo heel erg. Maar in zijn totaliteit, wat zijn dan de effecten?

De voorzitter: Ik ga nu even doorspelen naar de wethouder. Dat betekent, mijnheer Burggraaf, dat u toch op zo technisch mogelijke vragen die gesteld zijn een overweging om geen parkeerplekken meer te realiseren op de Aardappelmarkt of het hele centrum vergunning parkeren kan worden, dat is ook een politieke keuze natuurlijk, en of er in zijn totaliteit gekeken wordt of er voldoende parkeergelegenheid blijft voor de mensen die in de binnenstad wonen.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Volgens mij heeft u hierna een discussie staan of weer een technische sessie, denk ik, over de ... Het Mobiliteitsplan. Daar zit ... Eigenlijk twee van de vragen die daarover gaan, die raken aan de principiële keuzes die u daar neemt. Ik zal er toch wel iets over zeggen. Allereerst, die 500 parkeerplekken is geen doel op zich. Die ... Dat principe is, heeft u aangegeven in het Toekomstbeeld

Binnenstad die u in 2022 heeft vastgesteld, waarbij u heeft ... De visie heeft neergelegd voor de binnenstad dat de stad aan belevingswaarde moet toenemen, dat het verblijf in de stad verder veraangenaamd moet worden en dat de stad goed bereikbaar moet kunnen blijven omdat het een belangrijk kernwinkelgebied is. Binnen die uitgangspunten heeft ... Hebben we daar ook beschreven en heeft u daar ook vastgesteld dat, om die belevingswaarde en die vergroening te kunnen realiseren, er ruimte gemaakt moet worden in de binnenstad. Die ruimte kan gevonden worden op plekken waar nu nog auto's geparkeerd staan, zoals ze langs de kade zijn die, als ze daar weggaan, ruimte geven om aan die kade te zitten of daar langs te lopen, et cetera. Vervolgens heeft u ook in het toekomstbeeld vastgesteld, u zegt, het kan niet zo zijn dat je die parkeerplekken gaat weghalen om te vergroenen en dan vervolgens niet de parkeer... Het parkeerprobleem die het dan is ook gelijktijdig oplost. Dat is de aanpak die we volgen. Dat heeft u gedaan door het generieke uitgangspunt al vast te stellen, waarin u heeft gezegd, we geven in de binnenstad geen tweede parkeervergunningen meer uit. Dat is nu ... Of tenminste, dat was tot volgens mij een jaar geleden of twee jaar geleden ... Kon iedereen nog twee parkeervergunningen aanvragen. U heeft het uitgangspunt vastgesteld die zegt, iedereen die twee parkeervergunningen heeft die mag die blijven houden, maar op het moment dat iemand verhuist en iemand koopt een nieuwe wo... Of koopt een woning, komt nieuw wonen, dan kiezen ze ervoor, dan weten ze dat ze dan op een plek gaan wonen waar nog maar één parkeervergunning wordt uitgegeven.

Op dat moment krijg je dus parkeerruimte op een organische manier in de binnenstad, want dan parkeren er niet meer twee auto's in de binnenstad, maar nog maar één. De andere aanpak die we dus hier volgen, is dat we, op moment dat we een project beetpakken die kan vergroenen, gaan we voor dat project kijken, wat is dan de actuele parkeerdruk in de omgeving en kunnen we een parkeeralternatief aanbieden waardoor we die auto's op die plek weg kunnen halen en kunnen vergroenen, als daar een ander alternatief tegenover staat? Dat is wat hier in dit voorstel is gebeurd voor de Aardappelmarkt, omdat er dus 12 plekken op de 's Heer Boeijenstraat beschikbaar komen die nu niet door vergunninghouders, dus de bewoners gebruikt kunnen worden, omdat er kort parkeren zit, en daar hebben we de analyse bijgelegd hoeveel van die tweede parkeervergunningen zijn komen te vervallen omdat dus mensen zijn verhuisd en omdat we mensen hebben aangeboden en die hebben we gezegd, als u een tweede parkeervergunning heeft en u zou het fijn vinden of aantrekkelijk vinden om het in een parkeergarage te doen, dan mag dat. Dat waren er ook nog eens 3. Zo kom je op 25 plekken plus 12 minder parkeerdruk in die omgeving, waardoor we nu hebben voorgesteld, dan kan je ervoor kiezen om op de Aardappelmarkt 18 plekken minder ... Te laten vallen en dan te vergroenen. Dus dat in de context van die 500. Dan is de andere vraag over, kan je in één gebied alleen bewonersparkeren toepassen? Die is echt even de principiële keuze die u in het Mobiliteitsplan moet maken en daar even moet afwegen wat de voor- en nadelen zijn. Neem daar vooral goed in ogenschouw ook dat het ... De binnenstad niet alleen er is voor bewoners, maar dat het ook een belangrijk gebied is waar andere bezoekers komen, waar het, nogmaals, een kernwinkelgebied en een bezoekersstad is. Dus weeg dat goed tegen elkaar af, zou ik daarin willen meegeven. Als laatste de vraag als het gaat over de parkeerplekken in het ontwerp ten opzichte van de huidige uitgangspunten. Daarvan heeft u net kunnen horen van onze landschappen, zeg ik toch goed, stedenbouw, dat op het moment ... We hebben eigenlijk naar het plein gekeken op basis van wat u hier ziet, de doelen die u in Omgevingsvisie heeft

vastgesteld en in de Toekomstbeeld Binnenstad, daar zit dus vergroenen bij. Vanuit dat ... Vanuit die overweging hebben we alles gescoord en komt gewoon vergroenen dan ... Scoort het hoogste op de doelstelling die u heeft neergelegd. Is het zo dat als je toch 7 parkeerplekken aanlegt, dan betekent het dus dat je die groene boomspiegels die nu in het midden van het plein zitten, die kan je niet aanleggen. Dus het is dan evident dat je een minder hoog score haalt op het vergroenen van het plein, omdat je dan een meer versteende situatie overhoudt.

De voorzitter: Dank u wel. Ik wil wel gaan afronden. Ik zie nog een vinger van mijnheer Stam, die is dan de laatste. Gaat uw gang.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Toch nog even een vraag over die 's Heer Boeijenstraat, tot hoe laat is het daar betaald parkeren? Want ik heb de indruk dat het 's avonds daar ook volstaat met auto's van bewoners vanuit de appartementen en op de Grote Markt. Dus als je die plekken gaat weghalen voor bewoners aan de Aardappelmarkt, ga je het probleem verschuiven. Of ... Ik kan me niet voorstellen dat het 24 uur betaald parkeren is op de 's Heer Boeijenstraat.

De voorzitter: De vraag is dus, is er 24 uur betaald parkeren op de 's Heer Boeijenstraat?

De heer Bruggaaf: Voorzitter, ik moet het even uitzoeken. Maar ik ga ervan uit dat dat gewoon een normale parkeervenstertijden zijn, dus dat zal denk ik tot 22:00 uur in de ene avond zijn dat het betaald parkeren is. En de ... En we ... Laten we het zo zeggen, wij hebben in het onderzoek geconstateerd, als ik met bewoners spreek, dan hoor ik vaak, overdag is er nog parkeerplek te vinden, maar op moment dat mensen terug naar huis gaan van hun werk, dus rond een uurtje of zes, dan is er geen ... Is de parkeerdruk hoog. Goed, en dat is dus ... Dan kan je niet nu op de 's Heer Boe... Om 18.00 uur, dus tussen 18:00 uur en 22:00 uur, kan je niet als vergunninghouder parkeren op die plek op de 's Heer Boeijenstraat. Maar als we ... Als u het voorstel overneemt zoals wij nu neerleggen, dan zouden bewoners dus wel op moment dat ze thuiskomen om 18:00 uur ook hun auto kunnen parkeren op de 's Heer Boeijenstraat.

De voorzitter: Maar het voorstel ligt geheel aan het oordeel van de gemeenteraad of dat erdoor komt zoals dat er ligt. Daarom ook de vraag aan de commissie, u heeft nu een presentatie gekregen, u heeft een aantal vragen kunnen stellen, u bent iets opgeschoten in de kennis. En nu? Wilt u hier verder over spreken nog een keer beeldvormend, wilt u hier oordeelsvormend over spreken? Wie heeft er een bod? Mijnheer Katif.

De heer Katif: Ik zou bijna zeggen, 3000, maar ... Voorzitter, ik heb ... Ik zou graag, maar dat ligt aan de commissieleden, ik denk dat wij dit oordeelsvormend zouden moeten agenderen, simpelweg om het best een ... Er is een ... Politieke uitspraken die gedaan moeten worden. Ik hoop dat collega's daar navolging ...

De voorzitter: Oordeelsvormend om er een politieke uitspraak over te doen, over het voorstel wat er ligt. Wie? Mijnheer Stolk, eens. Mijnheer Portier, eens, Mijnheer Roggekamp, mijnheer Stam, mijnheer Kolkiliç. Ik zie allemaal vingers omhooggaan, dus volgens mij gaan we het oordeelsvormend bespreken. De politieke vraag is dus ... Ik bedoel, parkeren komt ook gedeeltelijk, hebben we net gehoord, ook nog weer terug in de Mobiliteitsvisie. Puur over de Aardappelmarkt is volgens mij dat ... Welke politieke

uitspraak de raad hierover wil doen, dus of het voorstel wat ligt, of dat ook ... Mijnheer Portier heeft een idee?

De heer Portier: Ik heb er drie. Wel of niet behoud van een aantal parkeerplaatsen, wel of niet bomen ook in het midden, in relatie tot evenementen. En de derde is van, hebben wij inderdaad behoefte aan dat kunstwerk daar voor 40.000 euro.

De voorzitter: U mag het zelf aan mevrouw Kruger vertellen. Kan iedereen zich achter deze vragen scharen, als we het op deze manier bespreken? Dan gaan we dat zo doen. Dan ... Ik hoor hier al afdingen. Dat gaan jullie zo meteen maar doen. Ik dank u hartelijk voor uw aanwezigheid bij deze commissie. Ik zie de meesten waarschijnlijk zo terug voor het Mobiliteitsplan.

4. Vaststellen Mobiliteitsplan Dordrecht 2040 - Raadsvoorstel

Voorzitter: mevrouw Koene
Raadsgriffier: mevrouw Wepster
Verslag: NotuBiz

Dhr. Burakçin (GroenLinks)
Dhr. Van de Spoel (Fractie Van der Spoel)
Dhr. Kolkiliç (DENK)
Dhr. Klerk (CDA)
Dhr. Stam (Fractie van Waardhuizen)
Dhr. Portier (SP)
Dhr. De Vries (VSP)
Dhr. Stolk (VSP)
Dhr. Aarden (Partij voor de Dieren)
Dhr. Gorter (Op Ons Eiland)
Dhr. Katif (Beter voor Dordt)
Mevr. Jager (Beter voor Dordt)
Dhr. Damen (PvdA)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Dhr. Laban (CU/SGP)
Dhr. Struijk (CU/SGP)

Insprekers:
Dhr. Van Lee
Dhr. Van Iperen
Dhr. Martens
Dhr. Webster
Dhr. Lenskens
Dhr. Van Meel
Dhr. Van Bommel

Portefeuillehouders: wethouder H. van der Linden

De voorzitter: Dames en heren, ik wil zo meteen wel verder gaan. We hebben voor de ... Het volgende gedeelte zeven sprekers. Wat mij betreft mogen de eerste twee aan tafel komen zitten. Attentie. Op de afdeling Lederwaren speciale aanbieding vanavond. Naast dat het hier 300 graden is, heb ik volgens mij ook nog eens een keer koorts. Dus als je me dadelijk ineens met stoom uit de oren ziet, heeft dat niets met irritatie te maken, maar puur met mijn fysieke conditie. Welkom allemaal bij dit ... Deze commissie over het ... Met het ... Hallo, ik kan niet meer uit mijn woorden komen ook. Zie je? Dat heb je gelijk dan. Over het vaststellen van het Mobiliteitsplan Dordrecht 2040. Het is een beeldvormende sessie. Dat betekent dat ik weer net zo streng zal zijn als net om het zo technisch mogelijk te houden. Ik zag hier op mijn briefje staan dat ik namens het college de heer Van der Linden mag welkom heten. Die zie ik alleen nog niet. Ja, die zie ik wel. We hebben ook diverse gasten verder van Adviesbureau Goudappel.

Dat is de heer De Winter en mevrouw Roeleveld. We hebben als ambtelijke ondersteuning mevrouw Van Den Ouwehand. Zit ik nog even naar achteren te kijken. Hoi. Ik maak even een rondje voordat we bij u aan komen met wie er aan tafel zitten. De heer Burakçin van GroenLinks, mijnheer Van de Spoel, fractie Van de Spoel, mijnheer Kolkiliç van DENK, mijnheer Klerk van het CDA, mijnheer Stam van Fractie van Waardhuizen. Ik zie nog een bordje staan, maar geen mijnheer Roggekamp. Die is gewoon weg. Mijnheer Portier van de SP. Mijnh... De heren De Vries en Stolk van ... Namens de VSP. Mijnheer ... Aarden. Sorry. Mijn bril reikt niet zo ver ... Van de Partij voor de Dieren. Mijnheer Gorter van Op Ons Eiland, de heer Katif en mevrouw Jager namens BVD, mijnheer Damen namens de PvdA, mijnheer Kuhlmann, VVD, mijnheer Laban en mijnheer Struijk namens de CU-SGP en mevrouw Webster namens de griffie. Mijn naam is wederom Irene Koene. Even kijken. Wij hebben besloten om dit onderwerp te agenderen op 28 mei, eerst beeldvormend, voor een technische toelichting. De verschillende fracties hebben onderwerpen aangedragen die vanavond in de presentatie terugkomen, als het goed is. Maar we hebben ook sprekers. De eerste die aan tafel zit is de heer Van Lee. Die krijgt nu vijf minuten de tijd om zijn verhaal te doen.

De heer Van Lee: Dank u wel. Geachte commissie, ik spreek namens de Buurtvereniging De Prinsenpoort. Dat is ... Die ligt rond de Prinsenstraat, met 75 leden. We weten dat we een poort zijn, dat zijn we ons wel zeer bewust. Zo'n 35 jaar geleden zijn we begonnen. Toen realiseerden we samen met twaalf buurtcomités en wethouder Sas de pollers, omdat er te veel maar ook te zwaar verkeer en met te hoge snelheid door de binnenstad denderde. Inmiddels zijn we 35 jaar verder, en het is alleen maar erger geworden. De hoeveelheid verkeer is verdubbeld. Er gaat nog steeds te veel, maar ook te zwaar en met te hoge snelheid door de Prinsenstraat. De trillingsschade aan de panden is groot. Niet te vervuilen, maar de bewoners draaien hiervoor op. We overwegen dan ook om tol te gaan heffen om de schades mee te gaan herstellen. In het Mobiliteitsplan 2040 wordt met rode kruisjes de knel... Het knelpunt Prinsenstraat aangegeven, maar adequate maatregelen ontbreken. Wat ons betreft, is 2040 ook veel te laat. Het probleem moet op korte termijn worden opgelost. Door de keuzes van de gemeente is de Prinsenstraat een knelpunt geworden. Al het verkeer is naar de flanken van de binnenstad geduwd. We hebben met zijn allen te lang gebogen voor de auto als de heilige koe. Het nemen van adequate maatregelen is nu de verantwoordelijkheid van de gemeente. Wegkijken kan niet meer, want het is onveilig, het is schadelijk en het vernietigt onze oude binnenstad. Wij staan open voor overleg, ondanks onze frustratie soms in de contacten met de

gemeenten. Het minste is dat we verwachten dat de gemeente ons ook op die manier keurig en wel tegemoet treedt. Het wonen in de oude binnenstad geeft verplichtingen die verder gaan dan ieders korte termijn-eigenbelang. We, eigenaars, maar ook bezoekers, hebben de oude stad in bruikleen. Van de schade die door het verkeer wordt aangerekend kunnen we niet langer weggijken. We moeten ingrijpen. In onze ogen is het standpunt die voor ons alleen winst zal opleveren, behalve ... Wacht even. In ons ogen is dat de standpunt die voor ons alleen maar winst zal opleveren. Behalve schoonheid, veiligheid en gezondheid, is het ook het behoud van deze prachtige oude binnenstad. De weg en naartoe zal echter wel in goed overleg moeten verlopen. Het is een rare gedachtenkronkel dat we de binnenstad kapotrijden met auto's, terwijl we zo graag met dit geschenk goede sier maken.

Het is kortetermijnwinst, snel thuis, parkeren voor de deur, tegen langetermijnschade. Het vraagt beleid om dit menselijk gebrek te overstijgen. Graag zien we de toezegging van de gemeente om maatwerk te leveren, opvolging krijgen door concrete maatregelen. De kwetsbare weggebruiker en de monumentale panden moeten zo snel als mogelijk worden beschermd. Dit kan niet wachten tot 2040. Graag zien we dat de gemeente nog in 2024 doorpakt en het verbeterplan Prinsenpoort als basis neemt. Hiermee vraagt de buurtvereniging om prioriteit te geven aan het verbeteren van de inrichting van de rijbaan, trottoirs en parkeerplaatsen, de bebording, de inritconstructie en de ondergrondconstructie. Ook zou moeten worden onderzocht dat de toegang van de binnenstad voor alle bestemmingsverkeer de nodige afname van de verkeersdruk zal opleveren. Het werd net ook al genoemd. We zien dan de camera's aan het begin van het Prinsenstraat staan die ook te lange voertuigen kunnen waarnemen. Het terugbrengen van snelheid van 50 kilometer naar 30 kilometer heeft de Prinsenstraat niet ... Heeft in de Prinsenstraat niet gewerkt. Voor de vermindering van de snelheid is een flitspaal nodig, zoals de gemeente Amsterdam tegenwoordig ook doet. Voor vrachtwagens is 30 kilometer nog steeds veel te hard. Dat veroorzaakt te veel trillingen. Als de gemeente daadwerkelijk bereid is tot maatwerk in de Prinsenstraat, dan is de winst lagere geluidsbelasting, betere luchtkwaliteit, betere veiligheid, verlaging van de parkeerdruk en het verminderen van trillingsschade. Dat zal onze oude, prachtige binnenstad goed doen. Zoveel winst door anders te gaan kijken naar de heilige koe. Samenvattend, 2040 is te laat.

De voorzitter: Dank u wel. Keurig binnen de tijd. Wie heeft er een vraag? Mijnheer Damen.

De heer Damen: Voorzitter, ik hoorde van dat de inspreker aangaf dat de hoeveelheid verkeer sinds de invoering van de pollers ... Dus de hoeveelheid verkeer in de Prinsenstraat verdubbeld is. Is dat een officieel gemeentecijfer, of is dat de indruk van de bewoner?

De heer Van Lee: Nee, dat is een officieel cijfer. We hebben ook een enorme toename gezien nadat de pollers verdwenen zijn en de camera's zijn gekomen. We zien nu dat het verkeer wat aan de andere kant van de binnenstad moet door ... Moet zijn, nu al insteekt en toestemming heeft gekregen om door de camera's aan de andere kant terecht te komen. In de tijd van de pollers moest je gewoon omrijden als je aan de andere kant van de binnenstad terecht moest komen.

De heer Damen: Eén vervolgvraagje dan. Was het in de tijd van de pollers dan wel beter?

De heer Van Lee: Toen is het een hele tijd een stuk beter geweest. Het was veel lastiger om daar doorheen te komen, met schade en schande ook wel, maar goed.

De voorzitter: Mijnheer Portier.

De heer Portier: Twee vragen. Zou u er voorstander van zijn of zou u er baat van verwachten als ook de Prinsenstraat binnen het autoluwe gebied zou komen te liggen? Met als consequentie natuurlijk ook de Havenstraat en de Binnenhavenstraat daarachter. En het tweede is, een volledig verbod op vrachtwagens door de Prinsenstraat, wat zou u daarvan vinden?

De heer Van Lee: U doelde daar net ook al op met uw vraag, wat is dan ... Kunnen we het voor vergunninghouders beschikbaar maken, de binnenstad? Dus ... U vroeg naar de scheiding. Hoeveel auto's zijn er nu vreemd en hoeveel auto's zijn er nu van mensen die daar ook echt een bestemming moeten hebben? Daar ben ik ook heel benieuwd naar, want dat zou een keuze kunnen zijn, als dat werkelijk tot vermindering leidt van auto's, om een camera aan het begin van de Prinsenstraat te zetten en dat dus toegankelijk te maken voor een zoekende toerist. Tweede is, als auto... Als vrachtwagens uit de binnenstad, zware vrachtwagens uit de binnenstad geweerd zouden kunnen worden, zou het enorm schelen. Want met name deze brengen enorme schade aan, echt, je hoeft niet ... Je koffie niet te roeren als je binnen zit door de trillingen die deze auto's veroorzaken. Het is met name deze auto's ook die te hard rijden dan. Dus ze zouden eigenlijk 15 kilometer per uur moeten rijden, dan is het nog te doen, maar die rijden ook vaak veel te hard.

De voorzitter: Anders nog iemand? Heel erg bedankt. Mag u terug naar de publieke tribune, zoals we dit noemen. Ik weet niet of de heer of mevrouw Van Iperen er al is. Ik zie nog geen reactie.

De heer Van Iperen: Ik was even afgeleid.

De voorzitter: Dus de heer Van Iperen en de heer Martens, nummers twee en drie. Verder geen ranking. U heeft vijf minuten de tijd.

De heer Martens: Dank u wel, voorzitter. Wij zijn hier als vertegenwoordiger van de Wilgenwende met een aantal mensen op de publieke tribune, met het verzoek aan de gemeente en aan de commissie om nog eens een keer goed te kijken naar de ontsluiting van de Wilgenwende. Er is al jarenlang ... Zijn we daarover met de gemeente in gesprek. Ik heb al eerder ingesproken. Wij zijn zelfs op het achtuurjournaal geweest om aan te duiden dat we een wijk hebben aangelegd zoals dat eigenlijk niet zou moeten, zonder voorzieningen, zonder bus, zonder school, zonder winkel, zonder brievenbus en met één toegangsweg. Het is 15 jaar geleden, misschien 25 jaar geleden ondertussen al, zo bedacht, maar we moeten ook volwassen genoeg zijn om te kunnen zien dat dit niet werkt wat we nu hebben aangebracht. Het laatste rapport wat hierover gemaakt is, is in 2019 gemaakt. Er zijn eigenlijk geen concrete stappen uit gekomen. Wel een bevestiging dat het een situatie is die niet ideaal is, maar geen stip op de horizon te zeggen van, dat gaan we eraan doen en daarvoor worden ook op termijn budgetten voor vrijgemaakt.

Dat moet ondertussen wel een keer gebeuren. De VVD heeft recent gevraagd om een commissievergadering hierover te beleggen, waar helaas geen meerderheid voor is geweest. Dus het onderwerp komt niet eens op de agenda. De reden dat wij hier vandaag zijn, is om toch aan de raad te vragen, laten we dit onderwerp toch eens een keer op de agenda zetten. Ons realiseren, ook voor de nieuwe raadsleden of voor de mensen die nog nooit in de Wilgenwende zijn geweest, om met elkaar te bekijken hoe we die situatie daar echt kunnen verbeteren.

De infrastructuur ligt er al. Het enige probleem is een spoorweg, waar we onder heen of overheen moeten. Voor de rest ligt alles er al op de Laan van Europa. Dus graag het verzoek bij deze namens de bewoners van de Wilgenwende, laten we hier met elkaar en met een verkeersdeskundige een keer goed naar kijken en een concreet plan maken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. U sluit daar gelijk op aan. Gaat uw gang.

De heer Van Iperen: De reden dat we dit weer op de agenda willen zetten, dat is duidelijk. Ik wil dat graag toelichten met een aantal praktische voorbeelden. De afgelopen jaren zijn er wat incidenten geweest waarvan de meest recente is de bovenleidingbrand bij de Nederlandse Spoorwegen op het nabijgelegen spoor. Dat daar meer calamiteiten kunnen plaatsvinden in de toekomst, het is niet de vraag of het zo is, maar wanneer vooral en in welke mate. Erg vervelend was dat op een gegeven moment de weg afgesloten werd omdat de brandweer erbij moest komen en andere hulpdiensten en niemand wist wanneer ze de wijk in of uit konden. Mensen konden geen bezoek ontvangen. Dan kan je denken, die komen dan volgende week nog maar eens een keer. Mensen konden niet op bezoek. Kan je ook nog een week uitstellen. Er zijn ook situaties denkbaar waarbij iemand opgeroepen wordt om met spoed naar het ziekenhuis te komen dat een familielid slecht ligt en de wijk niet uit kan. Er zijn mensen in de wijk die hebben een baan. Dat zijn de meesten overigens. Daar zijn er een aantal bij, die werken als kraamverzorgende, als verloskundige, andere oproepbare diensten, waarbij mensen van hen afhankelijk zijn. Denk ook aan technische beroepen die storingsdiensten hebben, ook voor kritische gebouwen, zoals ziekenhuizen waar een OK platgaat en iemand in de auto moet springen om dat te repareren. Het zou heel vervelend zijn als dat soort mensen door dit soort calamiteiten te laat op hun plek van bestemming komen. Andersom, mensen met kinderen in de wijk waarvan een kind naar de huisartsenpost moet en je kan de wijk niet uit. Dat is allemaal wel ... Dingen waar wij in de wijk ons zorgen over maken hoe dat moet in dat soort gevallen, als niemand die daar wel het verkeer tegenhoudt, niet kan vertellen hoe en wanneer je dan met je kind eventueel naar de huisartsenpost kan. Dit om even een beeld schetsen van waar wij tegenaan lopen in de wijk.

De voorzitter: Dank u wel. Wie heeft er een vraag? Mijnheer Struijk.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Als u het goed vindt, heb ik aan allebei de heren een vraagje. De eerste vraag aan mijnheer Martens. Heeft u zich, toen u vijftien jaar geleden, zei u geloof ik, ging wonen in die wijk, toen gerealiseerd dat dat een wijk was met maar één ontsluiting en wat voor consequenties dat zou kunnen hebben?

De heer Martens: Ik woon sinds 2014 in de Wilgenwende. Op dat moment was de ontsluiting via de Kilweg, via de fietsentunnel. Hoe de definitieve uitvoeringen er toen zou uit komen te zien, was mij niet geheel duidelijk. Overigens is dat eigenlijk onderwerp van gesprek voor iedereen die in de wijk komt wonen, die denkt van, dit is tijdelijk, dit kan toch nooit zo aangelegd zijn als permanente oplossing? Dan zie je de teleurstelling, die hoor je en zie je luid op alle social media, men zegt van, wat is dit nu? Wat hebben ze hier nu gemaakt?

Dus dit is wel het plan zoals het oorspronkelijk bedacht is, en dat is ook het punt. Zo is het bedacht en dat is ook steeds het argument van de gemeente. Ja, maar dat hebben we toen zo bedacht. Maar ik denk dat het ook van wijsheid getuigt om af en toe eens naar een plan te kijken en zeggen, dit werkt toch niet zo goed als dat we toen hebben bedacht. Dit hadden we niet voorzien. Dus, ja, ik had het kunnen weten, had ik mij echt verdiept in alle plannen. Maar ik heb me niet gerealiseerd dat het zo beperkend zou zijn als dat het nu in de praktijk is.

De heer Struijk: Dank u wel voor het antwoord. Een vraagje aan mijnheer Van Iperen, is het ooit een keer voorgekomen dat iemand de wijk uit moest en niet kon?

De heer Van Iperen: De gevallen die we nu gehad hebben, is het zover ik weet niet voorgekomen dat iemand die de wijk uit moest met spoed voor werkzaamheden dan wel medische redenen, nog niet voorgekomen. Ik denk dat we het er met zijn allen over eens kunnen zijn dat we vooral als het om de medische spoed en dergelijke gaat, dat we het ook niet zouden moeten willen dat we als Dordrecht zijnde op die manier de krant zouden gaan halen. Lijkt mij een onwenselijke situatie.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. Twee vragen, als het mag. Eén, er is natuurlijk één ontsluitingsweg voor heel Wilgenwende. Hoeveel ... Want hoeveel huizen zijn dat inmiddels? Hoe groot ... Hoeveel mensen wonen er ongeveer in de wijk.

De heer Martens: Ongeveer 600 woningen, dus dat zullen 2000 plus mensen zijn die dus allemaal met de auto de wijk in en uit moeten, omdat er zijn ... Er is geen openbaar vervoer voorzien.

De heer Kuhlmann: En nog een tweede vraag. Heb ik het goed begrepen dat u het prettig zou vinden als we, want u heeft nu vijf minuten om in te spreken, als we daar gewoon nog eens een keertje in de raad op terugkomen in een commissievergadering? u refereerde aan het verzoek dat ... Misschien is het goed om te noemen, dat hebben we niet alleen gedaan, dat was ook ChristenUnie-SGP, BVD, VVD, Forum, Van Waardhuizen, DENK en Op Ons Eiland, maar net geen meerderheid. Maar u zou het prettig vinden als we daar gewoon nog een keertje in een vergadering op terug kunnen komen.

De heer Martens: Zou een bijzonder goed idee zijn.

De heer Kuhlmann: Helder.

De voorzitter: Mijnheer Portier.

De heer Portier: Een van de opmerkingen van de sprekers ...

De voorzitter: U moet heel even de microfoon uitzetten.

De heer Portier: Begreep ik dat er eigenlijk een oplossing goed te realiseren zou zijn en dat eigenlijk alles al klaarligt, maar dat het nog aan budget ontbreekt. Klopt dat wat ik zeg? En zo ja, hoe ziet die oplossing dan eruit? Ook nog een zo ja, wat voor orde van grootte van bedragen? U bent natuurlijk geen aannemer, maar waar zouden we daaraan moeten denken? Heeft u daar enig idee van?

De heer Martens: De infrastructuur ligt op de Laan van Europa. De Wilgenwende ligt daar vlak naast, maar gescheiden door het spoor. Dus een oplossing is over of onder het spoor. Daar zijn wat inschattingen door de gemeente gemaakt vijf jaar geleden. Daar kwamen ettelijke miljoenen uit, maar dat was een vrij grove berekening, dus dat zal opnieuw gedaan moeten worden. Er ligt daar nu een tunneltje, een fietserstunneltje wat ongeschikt is voor meer verkeer. Er is sprake geweest het te combineren met station Amstelveen bijvoorbeeld. In de vergadering die wij voorstellen dat hij gehouden wordt, is het goed om dit nog eens een keer op tafel te leggen en zeggen, geldt dit nog vijf jaar later, is dit nog steeds actueel, zijn dit de juiste cijfers? Maar dat er natuurlijk een investering mee gemoeid is om een tunnel onder een spoor aan te leggen, dat is evident.

De voorzitter: Ik kijk nog even goed om me heen. Ik zie verder geen mensen de vinger opsteken. Dan wil ik u bedanken, beiden, voor uw bijdragen en mag u weer op de publieke tribune plaatsnemen. Dan, is het familie, nodig ik uit mijnheer Webster.

De heer Webster: Dank u wel. Mijn naam is Niels Webster. Ik kom hier graag even wat delen vanuit de ondernemers en de kantoorhouders in de binnenstad. Er zijn meerdere plannen in het Mobiliteitsplan om wat meer groen aan te brengen in de binnenstad, wat minder auto's in het beeld. Daar zijn ook verschillende bewonersgroepen die daar natuurlijk hun visie opgeven dat de bewoners kunnen blijven parkeren. Maar ik wil hier heel graag even het geluid laten horen ook van de ondernemingen die hier gevestigd zijn. Die problematiek is wel dat wij toch graag onze relatie... Zakenrelaties blijven ontvangen op kantoor. Wat wij nu zien, is dat er een idee geschetst wordt dat bezoekers van de bedrijven meer aan de rand van de stad moeten parkeren. Ik zie daar echt wel een probleem. Als wij iemand uitnodigen bij ons op kantoor, om dan te zeggen, je moet hier aan de Spuiboulevard parkeren en vervolgens naar 't Vlak gaan lopen voor een afspraak van een uur of twee uur, lijkt me niet helemaal gewenst. De bezoekersregelingen zoals bewoners hebben, hebben wij als ondernemers ook niet. Daarnaast, misschien nog het allerbelangrijkste argument, ik denk dat het probleem niet overdag tijdens kantooruren zit, maar de parkeerdruk is veel meer buiten kantooruren, dus 's avonds en 's ochtends vroeg. Dat was even hetgeen wat ik in ieder geval aan u mee wilde geven omdat ik dat in de huidige stukken die ik heb gezien wat minder heb terug zien komen.

De voorzitter: Helder. Dank u wel. Wie heeft er een vraag? Mijnheer Gorter.

De heer Gorter: Dank u wel, voorzitter. Ervaart u nu al dat het een probleem is voor uw klanten als ze op de dag komen? U geeft ... Schetst eigenlijk het beeld dat er op de dag wel parkeerplekken zijn. In de avond niet. Maar ervaart u al problemen om uw klanten in de buurt van uw kantoor te kunnen laten parkeren?

De heer Webster: Nee, eigenlijk niet, overdag niet.

De voorzitter: Verder iemand? Dan bent u ... Mijnheer Kuhlmann. Net op de nipper.

De heer Kuhlmann: Voor wat ... Ik ben even benieuwd. Niet iedereen heeft natuurlijk ... Werkt van negen tot vijf of alle ... Exact maandag tot en met vrijdag. Ik kan me voorstellen dat zaterdag, dat is natuurlijk ook een hele drukke dag overdag in de binnenstad, op zondag ook, wat is ... Speelt dat ook een rol? Zitten daar knelpunten, of speelt dat niet zozeer?

De heer Webster: Ik denk dat daar voor de bedrijven die open zijn zeker een knelpunt is. Wij voeren zelf een, ik noem het maar een doorsnee kantoor, dus we zijn op zaterdag gesloten, dus de eigen ervaring heb ik een stuk minder. Ik hoor het wel van onze burens. Daar zit een schoonheidssalon. Die zullen dat wat meer hebben. Die zitten ook wat iets meer buiten de kantoortijden dan knij... Dan knelt het wat meer. Maar eigenlijk zou ik ervoor willen pleiten om de bedrijven die gevestigd zijn in ieder geval in de behandeling enigszins gelijk te trekken aan de bewoners in de binnenstad. Dus dat je toeristen niet wil laten parkeren in dat gebied, daar kan ik me iets bij voorstellen. Maar laten we dan zoeken naar een oplossing dat de bedrijven hun bezoekers en hun personeel wel in de buurt kunnen laten blijven parkeren.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. De vraag die ik had, ligt een beetje in lijn met een antwoord wat u al een beetje invult. Maar ik wil nog iets verder gaan om van u te vragen, het terugdringen van parkeerplaatsen, dat is één ding. Dat wil niet zeggen dat alle parkeerplaatsen weg zijn, maar het worden er minder. U zegt, we zouden willen kijken naar een oplossing of een soort regeling. Kunt u iets meer richting een oplossing geven van, heel praktisch gezien denk ik dat we dat kunnen doen? Dat wil niet zeggen dat we dat gaan doen, maar geef ons even een beeld waar we naartoe zouden kunnen gaan.

De heer Webster: Ik denk dat de oplossingsrichting ligt eigenlijk ook zoals het voorstel nu ook door ... In de meerdere stukken wordt gedaan. Dus wel zorgen dat de bewoners kunnen blijven parkeren, voor vergunninghouders et cetera. Alleen trek dan op een of andere manier de bedrijven die gevestigd zijn in diezelfde vergunninghoudershoek en hun bezoekers dus ook, dus dat je ... Volgens mij hebben bewoners een bezoekersregeling, dat je via een app een bezoeker kan aanmelden die daar gewoon een dag kan staan omdat hij op bezoek is. Dat heeft een bedrijf in de basis niet. Dus misschien moeten we het in die hoek zoeken. Of laten we een paar parkeerplekken houden specifiek voor, dat lijkt me wat lastiger in te vullen, maar voor de bedrijven die er in de buurt zitten of iets dergelijks. Maar ik denk dat het gezocht moet worden in het kunnen aanmelden van bezoek via een bepaald systeem, zodat ze op straat in de buurt kunnen parkeren.

De voorzitter: Mijnheer Damen.

De heer Damen: Voorzitter, de heer Webster zei net van dat het ...Hij schetste de problematiek van bezoek dat langs moet komen. Maar vervolgens zegt hij dat hij eigenlijk parkeerplaatsen wil voor bezoek en personeel. Is de behoefte aan parkeerplaatsen voor personeel net zo urgent als voor bezoek, of is dat een duidelijk minder zware categorie?

De heer Webster: Ik denk dat het gelijk is. Tenminste, bij ons is het nu, nogmaals, in de huidige situatie hebben wij geen probleem. Het zit hem meer in de richting waar nu op gesuggereerd wordt dat de ruimte die kwijtgeraakt wordt gezocht moet worden bij bezoek en, misschien wel in het verlengde, in inperken van vergunningen voor de gevestigde bedrijven. Dus op dit moment geen probleem, maar wel als natuurlijk daar andere maatregelen genomen worden.

De voorzitter: Ik zag daarnet mijnheer Gorter nog. Is dat nog ... Het is inmiddels opgelost. Zie je? Dat gaat vanzelf, komt dat allemaal goed. Dan wil ik u van harte bedanken Mag u weer plaatsnemen op de publieke tribune. Dan gaan wij over naar de heer Lenskens.

De heer Lenskens: Goedenavond. Mijn naam is Sander Lenskens. Ik woon aan de Wijnstraat, bewoner van de historische binnenstad aldus. We zijn tweeverdieners en we hebben twee auto's. Even om het beeld te schetsen. Allereerst dank voor de tijd, want er komen veel onderwerpen voorbij. Ik snap dat uw tijd kostbaar is. Er worden hier grote beslissingen genomen, en grote beslissingen met impact. Ik merk ook vanavond dat er ook aandachtig gekeken en geluisterd wordt naar wat er wordt ingesproken, dus daar ben ik ook heel blij mee. Die impact, daar wil ik het graag over hebben. We zien namelijk aan alle kanten nu dat, laten we zeggen, de vergroeningsdrift van de gemeente Dordrecht wordt doorgezet in een tempo waar we ons ernstig zorgen over maken. We zien dat het inderdaad in losse projecten wordt gerealiseerd en wordt opgepakt. Aardappelmarkt was een uurtje geleden aan bod. Dan wordt er wat gepuzzeld met parkeercapaciteit. Ondertussen is de communicatie rond het project op de Grote Markt gestart. Is de Merwedekade ook aan de beurt. De Merwekade, moet ik zeggen. En zie je ook de verdeeldheid ontstaat tussen de verschillende gebieden binnen de historische binnenstad. Willen misschien de bewoners van een Wolwevershaven heel graag dat alleen zij daar kunnen gaan parkeren. Heeft uiteraard de Prinsenstraat met zijn eigen problematiek weer andere belangen. Maar uiteindelijk wonen we natuurlijk met zijn allen in datzelfde gebied en hebben we allemaal, laten we zeggen, die parkeervergunning sector A. Dat gaat knellen. Wij maken ons daar zorgen over. Die parkeerdruk is nu al hoog. Met alle losse stukjes en losse projecten, we missen eigenlijk het verband. We hebben zo sterk de indruk dat, laten we zeggen, die vergroeningsdrift over ons heen dendert. Terwijl, het gaat hier over het Mobiliteitsplan, terwijl, laten we zeggen, waar het gaat over verkeersveiligheid, de verkeersintensiteit, daar wordt, laten we zeggen, al jarenlang geen aandacht aan besteed, terwijl dat naar ons idee juist veel meer prioriteit zou moeten hebben. Wijnstraat, we hebben aan het eind van die Wijnstraat een coffeeshop. Ik zou u uitnodigen, ga er eens een avondje staan. Ga er eens een uurtje staan, kijk eens wat er gebeurt en wat laten we zeggen, wat dat oplevert aan verkeer en ook de manier waarop die ... Dat verkeer door de straat rijdt.

Prinsenstraat zal het ook herkennen. Dat is in de Wijnstraat niet anders. Ik heb niks tegen een coffeeshop, maar het verkeer wat het oplevert is onevenredig groot. Dus in dat ... Ik mis eigenlijk de integrale aanpak. Dat is wat ik hier zie gebeuren. Ik zie verdeeldheid ontstaan. Ik zie ook, laten we zeggen, dat het vertrouwen in de gemeente Dordrecht afneemt, dat er wordt gekeken van, daarin dat stads kantoor worden dingen bedacht, terwijl, men woont misschien niet eens in de stad, herkent de problematiek niet. Dus daar wil ik graag aandacht voor vragen. Ik zou ook het gemak waarmee, laten we zeggen, de tweede vergunning wordt geschrapt, is eigenlijk, laten we zeggen, geeft eigenlijk aan dat die bewoner van de binnenstad, die staat niet centraal. Dat is de indruk die we hebben en dat is dan ook mijn oproep. Ik zou zeggen, zet die bewoner centraal. Die woont in de stad, onderhoudt de panden en moet daar, laten we zeggen, ook gewoon, laten we zeggen, kunnen wonen en werken. Dus dat ... Ik denk dat dat een hele belangrijke is. Ik zou ervoor willen pleiten om die vergroeningsdrift te temporiseren, op de pauzeknop te drukken, en eerst te zorgen voor een goed integraal plan waarbij ook een alternatief wordt geboden voor parkeren, waarbij eens goed wordt gekeken naar, moeten al die auto's die stad wel in eigenlijk, of moet het misschien alleen voor bewoners zijn? Ik heb daar niet direct nu een uitgewerkt plan om aan u voor te leggen. Maar ik mis die integrale aanpak daarin. Dus temporiseren is mijn oproep. Ik zou ook eens kijken naar andere gemeentes. Ik denk dat de gemeente Delft daar een heel goed voorbeeld van is. Vergelijkbaar in de, laten we zeggen, de vorm van de stad. De gemeente Zierikzee is het andere. Zet die bewoner van de binnenstad centraal, kijk nog eens goed naar het proces van participatie. Je kunt natuurlijk zeggen, we hebben een bureau en we houden participatieavonden waarin een heel negatief beeld wordt geschetst van onze binnenstad, alsof het een vergrijsde, versteende binnenstad zou zijn waar hittestress is. Ik weet, in ... U komt misschien allemaal weleens een keer in de binnenstad, we hebben hartstikke veel water, er is ontzettend veel groen, maar het wordt enorm negatief neergezet. Wij herkennen ons daar eigenlijk helemaal niet in. Maar dat is, laten we zeggen, wel het excuus om, laten we zeggen, in dit tempo kennelijk de plannen door te doen. En dan op een participatieavond verwacht ik ook dat je ook met elkaar in gesprek kunt gaan en niet alleen aan een rond tafeltje je geeltjes kunt ... Op een briefje kunt pakken.

De voorzitter: Punt.

De heer Lenskens: Dus dat is, laten we zeggen, dat is mijn verhaal met de oproep om die pauzeknop in te drukken en eens te kijken hoe andere gemeentes dat gedaan hebben.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Lenskens: Dat is mijn ...

De voorzitter: Dank u wel. Mag u even de microfoon uitdoen. Wie heeft er een vraag? Ik begin bij mevrouw Pichel gezellig.

Mevrouw Pichel: Gezellig. Dank u wel, voorzitter. Bedankt voor uw betoog. Mijnheer geeft aan of vraagt eigenlijk aan ons, ga eens kijken in Delft of in Zierikzee.

Dat doen wij als raad- en commissieleden natuurlijk regelmatig, om ook in een andere gemeente te kijken. Wat vindt u zo goed aan wat er hier is gedaan? Kunt u dat aan ons

vertellen? Want wij kunnen natuurlijk gaan kijken, maar kunt u iets specifiekere aangeven wat u er nou zo goed aan vond?

De heer Lenskens: Ik denk dat, Zierikzee heb ik genoemd als voorbeeld waarbij men heeft gezegd, we zorgen ervoor dat alleen de bewoner nog in die stad komt met zijn auto. Er is voor parkeren een goede voorziening getroffen aan de rand van de stad en gewoon goed bereikbaar. Ook de gemeente Delft heeft eerst gezorgd voor goede parkeervoorzieningen aan de rand van de stad. Goed, dan heb je een oplossing.

De voorzitter: Mijnheer Struijk.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag aan mijnheer Lenskens. U heeft het over vergroeningsdrift. Heeft u enig idee op welk lijstje Dordrecht hoger staat, bij de groene steden of bij de meest versteende steden?

De heer Lenskens: Ik heb de presentatie goed gevolgd die is gegeven. Ik heb, laten we zeggen, het wordt neergezet alsof we een van de meest versteende steden zijn. Ik woon er zelf. Ook als u op Google Maps kijkt en u ziet hoeveel groen er is, dan herkennen wij ons daar niet in. Er is ontzettend veel groen, er zijn veel parken. Ik vraag me ook af, hoe wordt er gekeken naar al het water wat we hebben? Want je kunt natuurlijk zeggen, we vergelijken dat met andere steden. Hebben die ook al die haventjes en dat water in de binnenstad? Of hoe wordt dat meegenomen in het beeld wat hier geschetst wordt?

De heer Struijk: Ik moet eerlijk zeggen, als het mag, voorzitter, dat weet ik uiteraard ook niet. Maar ik ga ervan uit dat de ranglijstjes objectief zijn. Mensen hebben daar geen belang bij. U heeft uiteraard wel een belang, en dat mag. Maar als er dan in zo'n lijstje van versteende steden Dordrecht heel hoog staat, dan denk ik, vergroening is nog niet zo'n echt slechte zaak. De binnenstad is toch behoorlijk stenig, vind ik, die er ook heel vaak komt.

De voorzitter: Waarvan akte.

De heer Lenskens: Ik wil er nog één ding over zeggen. Het is natuurlijk een binnenstad die al heel lang in deze vorm bestaat. Daar moet je niet proberen een park van te maken, want de parken hebben we rond de stad. De stad is de stad, zou ik zeggen.

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. Ik kan me voorstellen inderdaad dat de heer Lenskens bewust gekozen heeft om niet op de Veluwe maar juist in de mooie binnenstad te wonen. Dan ben ik even benieuwd, u stipte het al aan, de coffeeshop of coffeeshops natuurlijk. Die zijn er heel veel in de binnen... Of best een aantal. Is nou ... Vindt u het een goed idee dat er coffeeshops in ... Zo dicht in een woonwijk of in een buurt met ... Waar zo veel mensen wonen zit? Dat is de eerste vraag.

Tweede vraag, vindt u, daar hebben we vandaag iets over gehoord, zou u het een goed idee vinden als op de Wolwevershaven en de Kuipershaven alleen geparkeerd zou kunnen worden door de mensen die specifiek daar wonen, en andere mensen van de sector A zoals u daar niet meer zouden mogen parkeren?

De heer Lenskens: Bedankt voor de twee vragen. Om met de eerste te beginnen, ik heb geen bezwaar tegen coffeeshops. Ik constateer alleen dat het ontzettend veel verkeer oplevert wat door de Wijnstraat heen knalt naar de coffeeshop. Auto wordt op de stoep gezet, ze rennen naar binnen, terug in de auto en het gaat met diezelfde 80 kilometer per uur weer door de straat de stad uit. Dat levert, één, gevaar op en twee, onnodige belasting van die straten. Dus niks tegen de coffeeshops, het zijn keurige ondernemers. Die doen hun best denk ik om het netjes te houden. Maar het is echt de verkeerde plek, als je, laten we zeggen, die verkeersintensiteit wil terugbrengen. Uw tweede vraag ... Een goed voorbeeld. Ik woon aan de Wijnstraat en ik parkeer aan de Kuipershaven. Dat zal voor veel mensen gelden die aan de Wijnstraat wonen, simpelweg omdat, laten we zeggen, Wijnstraat onvoldoende parkeerfaciliteiten biedt. Kortom, je krijgt een waterbedeffect. Als mensen niet meer aan de Kuipershaven of Wolwevershaven kunnen parkeren, dan moeten ze ergens anders daaromheen staan en dat past niet. Dus ik zou het zeker niet in te kleine gebiedjes gaan opknippen.

De voorzitter: Mijnheer Damen. Ik ga gewoon het rijtje af, jongens.

De heer Damen: Voorzitter, mijnheer Lenskens zei net dat in andere steden er gewerkt werd met parkeergarages aan de rand van de binnenstad. Als u voor uw tweede parkeervergunning zou kunnen beschikken over een plaats in zo'n parkeergarage net buiten de binnenstad, zou dat uw probleem wegnemen met het huidige voorstel?

De heer Lenskens: Ik heb daar persoonlijk geen ... Ik denk dat dat een prima alternatief is voor de tweede vergunning, mits dat natuurlijk een beetje op redelijke afstand is. Absoluut.

De heer Damen: Wat is redelijk? Dat is natuurlijk wel belangrijk.

De heer Lenskens: Dat is een goede vraag. Wat is redelijk? Iedereen die in de binnenstad is gaan wonen, heeft zich gerealiseerd, ik woon in de binnenstad, die auto staat niet voor de deur. Dan moet je niet in de binnenstad gaan wonen. Dus die staat, laten we zeggen, ergens in de omgeving. Maar laat het wel op loopafstand zijn. Wat is loopafstand? Ik woon in de Wijnstraat. Ik moet zeggen, ik vind, Voorstraat is goed te doen. Dankjewel, Wouter. Maar goed, dus laten we zeggen, binnen tien minuten bij wijze van spreken.

De voorzitter: Ik ga naar de andere kant. Mijnheer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, ik had net al uitgerekend op Google Maps dat je in elf minuten van de Aardappelmarkt naar het ... Parkeergarage aan de Otto Dickeplein kan lopen. Mijn vraag is van, is er een reden waarom bijvoorbeeld de tweede auto niet in de parkeergarage Otto Dickeplein kwijt zou kunnen? En zou dat een garage op een redelijke afstand zijn?

De heer Lenskens: De vraag is aan mij gesteld, denk ik. Voor mij is dat te doen, vanuit waar ik woon in de Wijnstraat. Maar dan spreek ik nu voor mezelf en we hebben het

natuurlijk over het hele gebied historische binnenstad en niet per se over, laten we zeggen, mijn woonadres. Dus ik denk dat dat even iets breder bekeken moet worden dan puur deze ene oplossing. Ik weet ook niet of daar voldoende parkeercapaciteit is.

De heer Portier: Dat was inderdaad mijn vraag, voor dat gebied rond de Wijnstraat. Dus ik begrijp dat dat in ieder geval voor u een oplossing zou zijn. Voor de bewoners wat verderop in de binnenstad zou dan bijvoorbeeld de parkeergarage Visstraat, als die voor bewoners beschikbaar ... Wellicht een oplossing zijn. Dan kom ik eigenlijk dicht in de buurt van uw voorstel van een parkeergarage op loopafstand voor bewoners van de binnenstad. Maar goed, dat is een uitleg wat ik eigenlijk net wilde vragen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Portier. Is er aan deze kant verder nog iemand die een vraag heeft? Dan wil ik graag over naar de volgende inspreker. Dank u wel, mijnheer Lenskens. Ik ga naar mijnheer Van Meel. Tijd niet gezien.

De heer Van Meel: Vijftien jaar in gesprek met de gemeente, maar goed, we hebben wat te doen. Ik zit hier namens de werkgroep Parkeren binnenstad. Wij zijn ook al geweest bij de Aardappelmarkt. We hebben een aantal punten genoemd. Af en toe zijn we het zich ook weleens een beetje kwijt. Je hebt de Aardappelmarkt, je hebt de Grote Markt, je hebt de Meerhaven. Als je dan vervolgens zegt, en als je dan dit en dit zou doen, nee, dat is Mobiliteitsplan. Dan heb je het Mobiliteitsplan en zeg je, in de Aardappelmarkt, daar zijn we het eigenlijk niet ... Nee, dat is een ander project. Er is continu een soort ... En dan ga ik uit van de goede bedoelingen van de gemeente. Maar ik ben geen complotdenker, maar af en toe denk je toch weleens, je ziet sluipenderwijs de parkeerplaatsen verdwijnen. Ik wil het ook best met u hebben over de verkeerscirculatie van de ... Ik vermoed dat straks heel Dordt vaststaat, zoals ook elke zaterdag is op de Bagijnhof. Maar goed, we houden het even beperkt, we houden het tot parkeren. Misschien mag ik u meenemen naar het onderwerp participatie, veel genoemd. Er zit geloof ik een stuk van 43 pagina's bij. Maar in het begeleidend schrijven heb ik een mooi zinnetje gevonden. Dat wil toch even met u delen. Komt hij. Ondanks onze participatie, waarmee ruim 100 bewoners en ondernemers zijn betrokken, komma, verwachten we dat dit Mobiliteitsplan weerstand bij bewoners en ondernemers kan opleveren. Ik kan u vertellen, dat klopt. We hebben een kleine, gewoon op zaterdag geflyerd, een enquête gehouden bij de directbetrokkenen om in gesprek te komen. Even voor de goede orde, bij het Mobiliteitsplan heeft de gemeente 694 enquêtes gehaald uit heel Dordt. Ik zou ook heel graag willen inspringen over Wilgenwende, Sterrenburg en waar mijn moeder woont, de Weegschaal, waar ze drie hoog staan door verkeerde parkeernormen. Maar goed, we houden het over de binnenstad. Ik heb wat conclusies met ...

Dat wil ik toch even met u delen. Kleien 1000 man, binnenstadsbewoners. 68 procent was niet op de hoogte van de herinrichtingsplannen. 75 procent zegt onvoldoende geïnformeerd te zijn. Parkeren, 60 procent ervaart hoge parkeerdruk. Overdag niet. Dat is boeiend. Ik vind dat zo triviaal dat het zelfs nog onderzocht wordt dat er overdag parkeerplekken zijn. Ik kan daar met mijn pet niet bij. Maar goed. 83 procent verwacht meer parkeerdruk en verwacht ook twee auto's te hebben. Verkeer, ik kan nog een tijdje doorgaan, maar ik ga hem binnen de vijf minuten ... 70 procent heeft verkeersoverlast, 66 procent, daar is al op gewezen, foutparkeren en verkeer van coffeshop, ook toch nog even vergroening. Ik ben helemaal voor vergoeding, vergroeningsdrift, maar ik moet u toch teleurstellen. Wat denkt u dat het percentage is wat wil vergroenen ten koste van

voldoende P-capaciteit? Doe eens een gok. Vergroenen ten koste van parkeercapaciteit. Hoeveel procent? Ik spreek specifiek de heer Struijk aan, omdat u daar een vraag over stelt. Wat denkt u? Doe eens wat. 10 geboden, links, 10 geboden.

De heer Struijk: Voorzitter, mag ik er antwoord op geven?

De heer Van Meel: Graag zelfs.

De voorzitter: Van mij wel, maar het gaat wel van zijn tijd af.

De heer Van Meel: Dan niet. Dan doe ... wel.

De heer Struijk: Dan ga ik nu even nadenken.

De heer Van Meel: 70 procent wil niet vergunnen. 60 procent had last van ...

De voorzitter: Dat staat niet op band.

De heer Van Meel: Dat is voor de notulen. Ik schuif even ... Gaat ook niet van mijn tijd af. Dit is reservetijd, scheids. Goed zo.

De voorzitter: Vooruit. 13 seconden erbij.

De heer Van Meel: 13 seconden erbij, hoor ik. Dat is maar goed. Op het gevaar af dat je op zijn Rotterdams alleen maar kankert en vervelend bent en ... Wat dan wel? Wat moet je dan wel doen? Alexander heeft dan wat suggesties gedaan. Misschien wel direct in contact gaan met de binnenstadsbewoners. Dan niet met een definitief ontwerp, maar met een aantal uitgangspunten. Er is toch nog één klein puntje. Ik ga het toch nog een keer voorlezen. Let op, komt hij. Het Mobiliteitsplan heeft nu geen directe financiële consequenties. Dat vind ik echt heel moeilijk. Wat gaan we doen met APCOA van de Visstraat? Gaan we die uitkopen? Gaat die gratis zeggen, komt u maar, bewoners? Gaat die 2000 euro per bewoner mogen vragen? Nee. Maar dat vind ik dus echt heel makkelijk, een plan indienen zonder financiële consequenties. Pak ik weer even de andere steden. Daar wordt inderdaad aan de randen geparkeerd. Aan de randen. Dan kan je op een gegeven moment zeggen, personeel of bezoekers voor een bedrijf of in ieder geval bewoners toegang geven tot de binnenstad. Prima. Grote verkeersplek. Maar je moet wat creëren als gemeente.

Je kan niet zomaar een parkeergarage slopen, tegen een projectontwikkelaar zeggen, je hoeft geen parkeergarage te doen, en vervolgens niks erbij bouwen. Ik heb uit de antwoorden van de heer Kuhlmann gelezen, optoppen kan niet. Dus hij moet eruit en volledig nieuw worden gebouwd. Liggen we er twee, drie jaar uit. Gaat het net zo snel als daar? De hele binnenstad staat vast.

De voorzitter: Mijnheer Van Meel, wilt u langzaam gaan afronden?

De heer Van Meel: Ja, zeker. Ik lees dus nergens iets over ondergronds parkeren. We vragen u, gelet op bovenstaande, diverse plannen, de pauzeknop is al gezet, de plannen

Grote Markt, Aardappelmarkt Merwekade op de pauze knop te drukken. Mobiliteitsplan op pauzeknop te drukken en kennis te nemen van de resultaten van de enquête.

De voorzitter: Dank u wel. Wie heeft er een vraag voor mijnheer Van Meel? Dan was u heel duidelijk. Dank u wel. Dan mag u plaatsnemen op de publieke tribune. Er gaat nog iets rond. Dat komt vanzelf naar u toe. Dan wil ik als laatste inspreker uitnodigen, de heer Van Bommel.

De heer Van Bommel: Goedenavond. Ik woon al een aantal jaren met mijn gezin aan de Rozenhofhoek, Havenstraat en maak me bijzonder veel zorgen over het volgende. De ambitieuze plannen van de gemeente Dordrecht voor de Spuiboulevard en het daar autoluw maken, van de naar onzes inziens directe gevolgen hebben voor het verkeer op de Burgemeester de Raadsingel en dus ook de Havenstraat en de Rozenhof. Tijdens de eerdere klankbordbijeenkomsten over de herinrichting Burgemeester de Raadsingel hebben we met meerdere burens onze zorgen geuit en zijn we met tal van suggesties gekomen. Kijk naar het Mobiliteitsplan Dordrecht 2040, in het bijzonder op pagina 21. Zou dat betekenen dat we niets ... Als we niets doen, er een toename van 70 procent een autoverkeer zal ontstaan, de grootste toename van verkeer van heel Dordrecht. Vergelijkbaar met de weken van de kermis op de Spuiboulevard, maar dan het hele jaar door. Een dagelijks verkeersinfarct dus. We ondervinden nu al dagelijks hinder van stevige trilling en geluid en stank van al het voorbijrijdende landbouw- en vrachtverkeer en dat zou gezamenlijk met het gewone verkeer alleen maar verder toenemen. Daarbij komend raast een groot aantal auto's buiten de spitsuren ver boven de toegestane snelheid van 50 kilometer uur. Hier wordt naar onzes inziens niet of nauwelijks op gehandhaafd. Voor de toekomstige situatie hoop ik op de volgende ... Hoop ik u op de volgende punten te kunnen overtuigen. 30 kilometer per uur. Als de toegestane snelheid zou worden teruggebracht naar 30 kilometer per uur, zou dat een aantal grote voordelen met zich meebrengen, te weten, het voorkomen van onveilige situaties, het bevordert de doorstroom, omdat er dan makkelijker in en uit kan worden ... Worden uitge... In en uit worden gereden. Minder geluidsoverlast, minder uitstoot en minder trillingen, meer groen op de scheidende middenberm om het geluid van de ... Het drukker wordend verkeer af te remmen en te dempen. En geluiddempend asfalt. De verdere suggesties, en dit gaat over de Rozenhof zelf. In de avonduren wordt het parkje te midden van de Rozenhof regelmatig gebruikt voor zaken van ... Dat het daglicht slecht kan verdragen. Verlichting in de stijl van de rest van Rozenhof zou dit een stuk minder interessant moeten maken. Ook wordt er veel geblowd en gedronken in het parkje met alles ... Spelende kinderen die rond op het parkje wonen, in ongelukkige combinatie.

Een verbetering zou zijn het parkje alcoholvrij te maken in plaats van het neerzetten van een sigarettenafvalpaal. Deze zijn ... Is recentelijk geplaatst en hebben juist averechts effect. De plek van de toekomstige ... Dit is een punt. Ik hoop dat ik u verder heb overtuigd van de genoemde punten en ik hoop dat u deze punten zou willen meenemen in de verdere besluiten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wie heeft er een vraag voor de heer Van Bommel? Dan was u ook heel erg duidelijk.

De heer Van Bommel: Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij verder met het volgende onderdeel. Dat is dat Goudappel een presentatie zal doen. Ik ga even kijken wie er nu op gaat staan achter mij. U krijgt vijf minuten de tijd.

Ambtelijke ondersteuning: Dat is ambitieus.

De voorzitter: Dat is zeer ambitieus, maar als ik voorzitter ben, dan is vijf minuten de presentatietijd. Wat was er afgesproken? Hoeveel?

Ambtelijke ondersteuning: Twintig.

De voorzitter: Twintig. Kijk, ik zou het ook wel heel fijn vinden als de mensen daar ook nog vragen over kunnen stellen en andere dingen. Dus als dat voor 22:30 uur afgerond kan worden, want dan stoppen we ermee, dan ...

Ambtelijke ondersteuning: Het zijn 32 pagina's.

Ambtelijke ondersteuning: Dat kan ook. Dat is goed.

De voorzitter: Maar goed, dan is de presentatie te lang. Maar laten we beginnen. Dan gaan we kijken hoever we komen. Clark is opgeroepen, dus die komt zo meteen weer aan rennen.

De heer Damen: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Damen.

De heer Damen: U bent natuurlijk de baas over de agenda. Maar zou het een mogelijkheid zijn dat we iets uitlopen? Want we hebben hierna geen vergadering en officieel eindigen we deze vergadering om 22:30 uur.

De voorzitter: Mijnheer Damen, dat zou kunnen, maar we gaan in eerste instantie uit zoals het geagendeerd staat en dat is 22.30 uur. De ambtelijke organisatie stelt zelf voor om eerst het filmpje te laten zien, omdat de presentatie bij uw stukken zit in de Go app. Dus die kan u er misschien bij pakken. Aan de hand van het filmpje en de presentatie kunt u daarna uw vragen stellen. Dan gaan we kijken hoe het dan verloopt. Als het onduidelijk is ...

De heer Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: Dan kan uiteindelijk toch nog presentatie op sommige punten toegelicht worden. Mijnheer Stolk.

De heer Stolk: Ik begrijp dat u strikt bent, maar die presentatie kan toch voor ons belangrijk zijn. Als raad bepalen wij toch hier of de commissie ... Of we dat willen? Dus ik zou graag aan de commissie willen vragen of wij daar mee instemmen dat we iets langer doorgaan.

De voorzitter: Nogmaals, laten we daar nog niet gelijk van uitgaan dat dat eventueel aan de orde is. Dat zien we dadelijk wel. Maar de presentatie heeft u allemaal al gekregen en

heeft u al door kunnen nemen. Maar goed, laten we gewoon beginnen met het filmpje. Dan gaan we kijken wat er gebeurt. Zeker, maar ik kom even hier zitten.

Mevrouw Platenkamp: Goedenavond allemaal. Aangezien het net even anders wordt dan wij gepland hebben, mijn naam is Saskia Platenkamp, ik binnen de programmamanager Bereikbare stad regio. U kent mij allemaal. Wij hebben ... De presentatie zit bij de stukken. Dus wij hopen dat u dit allemaal enorm goed doorgenomen heeft en dan kunnen we alle technische vragen beantwoorden. Als u uiteindelijk zegt, dit is een plan dat we gaan vaststellen, hebben wij ook een filmpje gemaakt. Dat willen we graag even laten zien. Dat filmpje laat aan bewoners ook zien waar dit plan over gaat. Dat kan dus in een paar minuten. Hebben we even platgeslagen met een animatiefilmpje wat er eigenlijk hier precies in staat. Het is natuurlijk allemaal onder het voorbehoud dat u uiteindelijk hiermee akkoord gaat, maar we willen dit in ieder geval u even niet onthouden, ook omdat de essentie van het hele plan hier in een paar minuten tevoorschijn komt.

De voorzitter: Dat klinkt goed. Dank u wel. Dat was een hele korte inderdaad. Helemaal top. Maar ik heb even zelf ook nog de presentatie bekeken. Er staan een heleboel sheets die waarschijnlijk niet extra toegelicht hoeven te worden, maar mocht het handig zijn om bepaalde sheets wel nog even nu te pakken, dan krijgt u nu de gelegenheid. Want ik zie een aantal sheets, daar ... Die voegen niet zo heel veel toe. Van mij mag alles open hier, want het is 300 graden. Maar als op de gang iedereen zijn mond dicht houdt, dan hebben we ...

De heer ... Ik ga erop toekijken.

Ambtelijke ondersteuning: Wat mij betreft, slaan we de presentatie dan over.

Ambtelijke ondersteuning: Voorzitter, wat ons betreft, slaan we de presentatie over. Als er vragen zijn, dan pakken we de nodige sheets erbij.

De voorzitter: Precies. Dat was eigenlijk daarnet mijn voorstel. Gaat uw gang. Want ik kan me voorstellen dat er een heleboel vragen zijn. Wie mag ik het woord geven? Mijnheer Klerk.

De heer Klerk: Dank u wel, voorzitter. Ik had een aantal vragen opschreven. Ik heb dus geen presentatie waar ik op kan ... Dus ik stel ze maar gewoon out of the blue en ik hoop dat jullie ze kunnen beantwoorden.

Mevrouw Pichel: Voorzitter, mag ik toch even een ordevoorstel doen?

De voorzitter: Zeker.

Ambtelijke ondersteuning: Dank u wel. Kijk, ik snap ook wel, het is een lange avond, lange commissie en we willen op tijd naar huis. Dat snap ik allemaal wel. Maar ik heb wel een beetje het idee, er is niet voor niks een presentatie voorbereid. Misschien is twintig minuten inderdaad wel heel erg lang. Maar ik krijg een beetje een idee dat er ... Hier is toch werk voor gedaan en er is hier toch iets voorbereid wat naar de commissie mag komen. Nou ben ik ook niet altijd een voorstander van presentaties waar we dan te veel

informatie krijgen. Maar ik heb hier een beetje het idee dat we toch een mismatch hebben om van twintig naar nul te gaan of anderhalf, anderhalve minuut. Het zou mijn voorstel zijn om toch ook wel een beetje de kans te geven ...

De voorzitter: Dat heb ik net gevraagd. Er wordt aangegeven dat er al geen presentatie meer gegeven wordt. Dus ik ben misschien heel strak geweest. Ik heb de gelegenheid ... Die wil ik alsnog geven om een aantal sheets toe te lichten, die misschien niet heel erg duidelijk in het filmpje terugkomen.

Mevrouw Pichel: Ik weet ook niet wat de commissie wil, maar dit is een beetje het gevoel dat ik erbij krijg.

De heer ...: In ieder geval is het vaak handiger, voorzitter, als het mag, om naar aanleiding van een sheet wat vragen te stellen. Dus een paar sheets die vragen oproepen, die zijn dan het praatpapiertje. Dat lijkt mij zelf het prettigste.

De voorzitter: Prima. Ik heb ook alleen aangegeven dat iedereen in principe de presentatie heeft en dat u gewoon die vragen kan stellen. Ik heb ook gezegd dat het goed is als er een aantal sheets worden toegelicht, want er zitten ook een heleboel tussen die geen toegevoegde waarde hebben. We hebben voor het gesprek nu ...

De heer ...: Voorzitter, die presentatie stond er gisteren pas om 18.00 uur op. 's Avonds hebben we fractieoverleg en er zijn mensen die werken op de dag. Ik zie hem ...

De voorzitter: Weet u wat? We doen gewoon de presentatie en dan gaan we straks kijken wie er dan verder nog vragen heeft. Ben ik aan het kraken?

Ambtelijke ondersteuning: Even ... Wij gaan een poging wagen om de presentatie een heel stuk voor jullie in te korten en wel de belangrijkste sheets daarvan jullie toe te lichten en daarin mee te nemen. We gaan ons best doen om daarin kort en krachtig te zijn, zodat er tijd is voor jullie vragen.

Ambtelijke ondersteuning: Laten we maar beginnen.

Ambtelijke ondersteuning: Laten we maar beginnen. Dan gaan we ... Wij denken dus na over 2040, ver vooruit, maar we gaan al op hele korte termijn starten. We doen dat voor iedereen en voor een hele rits met verschillende mensen die in Dordrecht van 2040 er nog steeds zijn waar we rekening mee te houden hebben. Zowel inwoners, ondernemers als bezoekers. Noem maar op.

Ambtelijke ondersteuning: Dankjewel, Frank. Deze dia vat ik dan ook heel kort samen, want hier hebben we in januari, als ik het me even goed herinner, uitgebreid bij stilgestaan. Waarom een Mobiliteitsplan? Het is al een paar keer aangehaald. Maar we staan voor een enorme opgave met elkaar. De termen groen werden al genoemd, maar verkeersveiligheid, niet onbelangrijk. Inclusiviteit, voor iedereen, de inwoners worden ouder, et cetera. Ik ga er even heel snel doorheen. Kan ik verder? Want dit was het plaatje wat net werd aangehaald al door een van de sprekers. Als we niets doen, dan komen er 45.000 motorvoertuigen per etmaal bij. Dan kom ik een beetje in een technische term, want daarvoor gebruiken we af en toe onze verkeersmodellen. Dat zien

jullie hier ook. Het is een vrij technisch plaatje. Wat we hierop zien, is eigenlijk dat heel Dordrecht drukker gaat worden op de wegen. Dat laten we hier jullie zien. Op sommige wegen dus zelfs een toename op de Laan der Verenigde Naties 30 procent toename ten opzichte van wat er nu op straat rijdt. Daarvoor doen we dit, met de gestelde doelen zoals we de vorige keer ook met zijn allen hebben aangehaald, voor iedere inwoner, bezoeker, scholier, student in Dordrecht willen we aan bijdragen. Het Mobiliteitsplan is niet een plan op zichzelf. Het heeft enerzijds ook een vertrekpunt met de Omgevingsvisie 1.0. De doelen uit het Mobiliteitsplan en Omgevingsvisie zijn ook ... Komen overeen, zijn met elkaar verweven, communiceren met elkaar. Ik vind toch altijd belangrijk om te noemen, de uitgangspuntennotitie waar jullie in de eerdere fase al uitgebreid hebben ... Over hebben gesproken, is het vertrekpunt en de leidraad van het opstellen van het hele Mobiliteitsplan geweest. Als jullie het Mobiliteitsplan hebben gezien, hebben we aan de zijkanten in het rood alle veertien punten een plek gegeven. Hoe is dat geland? Hoe zijn jullie boodschappen aan ons geland in dat Mobiliteitsplan? Daarmee proberen we ook jullie de handvaten te geven van hoe dat terecht is gekomen. Het Mobiliteitsplan bestaat uiteindelijk uit 60 ... 70, ik zeg gewoon het verkeerde getal, 70 maatregelen, van infrastructuurmaatregelen tot aan gedragsmaatregelen. Dus het gaat niet alleen om de harde infrastructuur, het gaat hier ook echt om een mobiliteitstransitie, om een gedachteverandering die we met elkaar moeten gaan maken. We hebben het niet over morgen, we hebben het ook niet over volgend jaar. We hebben het hier over zeventien jaar. Dus het is iets wat in transitie moet gaan plaatsvinden. Die plannen die zijn gemaakt, passend bij de verschillende gebieden die Dordrecht kent. Dus ook hierin hebben jullie ... We jullie in januari uitgebreid meegenomen hoe die verschillende gebieden zich identificeren en hoe mobiliteit daar op een andere manier tot uiting komt. Belangrijk ook te vermelden is dat van deze 70 maatregelen, zijn ook de wijkuitwerkingen die we gaan doen, het verder concretiseren van dit Mobiliteitsplan, wat hoofdlijnen zijn tot het straatniveau, is een heel belangrijk onderdeel van deze maatregelen. Het vertrekpunt dat jullie ons mee hebben gegeven is het STOMP-principe. Frank gaat jullie nu eventjes meenemen aan de hand van al die netwerken.

Ambtelijke ondersteuning: Dat is goed. We hebben de vorige keer jullie eigenlijk al een beetje meegenomen in de opbouw van die verschillende netwerken. Die hebben jullie denk ik ook al allemaal, die kaart, bestudeerd. Dus ik kan over de opbouw vrij kort zijn, maar ik wil wel een aantal details uitlichten. We beginnen zoals STOMP betaamt met de voetganger. Voor de voetganger zetten we echt in op hoogwaardige verbindingen. Waar vinden we dat het belangrijkste? Dat vinden we het belangrijkste op de plekken waar ook veel voetgangers zijn. Dus waar dagelijkse voorzieningen centraal of geclusterd zijn, dat zijn vaak de wijkhartes. Die hebben we hier ook op kaart gedefinieerd. En een aantal hubs en stations waar we ook inzetten op hoogwaardige voetgangersverbindingen. Die zie je eigenlijk als donkere pijlen op deze kaart weergegeven. Rianne zei het net al, voor de voetganger in het bijzonder geldt het natuurlijk dat dat uiteindelijk gaat om een heel hoog detailniveau. We kunnen in het Mobiliteitsplan niet maatregelen opnemen als een helling toevoegen hier of een geleidelijn daar. Maar ze zijn wel heel belangrijk, want juist die details zorgen ervoor dat Dordrecht voor iedereen toegankelijk is. Dus vandaar ook die wijkuitwerking, waarin we daarin juist extra aandacht kunnen hebben voor, wat is er dan nodig om voor die voetganger de kwaliteit omhoog te brengen in de stad? Dit zijn daar eigenlijk de hoofdprincipes voor, als in, de plekken waar we dat het allerbelangrijkst

vinden. Voor het fietsnetwerk, dit ... En deze kaart zal jullie ook bekend voorkomen. Deze is heel erg gelijk aan het Uitvoeringsprogramma Fiets, wat eerder al voor jullie is ... Door jullie is behandeld. Hierbij is het goed om te noemen dat we eigenlijk dus streven naar een landelijk ... Of een stadsbreed netwerk om Dordrecht comfortabel en snel te ontsluiten. Waar al een vraag over was gesteld, is het recreatieve netwerk. Want we hebben een utilitair netwerk in groene lijnen en een recreatief netwerk in gele lijn op de kaart gezet. Daarvan is het ... Is een deel eigenlijk, bestaat al. Een ander deel, bijvoorbeeld die pijl helemaal op rechts, die bestaat nog niet. Dat is een wens om eigenlijk een recreatief rondje mogelijk te maken, maar daar hoort echt wel een uitwerking en een onderzoek bij om te kijken of dat ook echt inpasbaar is en ook nut en noodzaak voldoende heeft dat het ook gebruikt wordt en past bij behoud van natuurwaarde, want we hebben het ook over een Natura 2000-gebied in die hoek. Voor het openbaar vervoer, dat zetten we beter op de kaart. De belangrijkste maatregel uit het Mobiliteitsplan is daarvoor de komst van station Leerpark. Hij kwam in het filmpje ook al even voorbij. Die is onderdeel van ... Dan weer van de MIRT-verkenning Oude Lijn. Onder die verkenning valt ook een upgrade of een kwaliteitsimpuls van het centraal station. Die beide knopen, door die een heel stuk mooier, aantrekkelijker en beter vorm te geven, wordt het openbaar vervoer ook toegankelijker voor iedereen in de stad. Dan de M, de ... Van STOMP, mobiliteitsdiensten, dat zijn de hubs in de stad. Daar hebben we een aantal aan de randen gedefinieerd, om juist eigenlijk het verkeer van en naar de binnenstad daar ook af te vangen. Openbaar vervoer zijn ook hubs. Dat zijn juist plekken waar verschillende mobiliteiten met elkaar verknoopt zijn. Over de stadsrandhubs, zoals ze heten in dit plan, Weeskinderdijk en Energiehuis, daarvan stellen we ook, op het moment dat er echt piekmomenten zijn, denk aan een evenement als Dordt in Stoom of iets dergelijks, dan hebben we misschien nog wel meer nodig dan dat. Dan denken we aan het Gezondheidspark of FC Dordrecht als plekken waar ook parkeren op afstand mogelijk wordt. We moeten kijken naar hoe vaak dat voorkomt, hoe intensief dat ook gebruikt wordt, of we daar dan ook mobiliteitsdiensten kunnen aanbieden.

Denk aan een shuttlebus, aanbod van openbaar vervoer of deelmobiliteit op die locaties. Dus die investeringen hebben we nog af te wegen. Tot slot zijn er ook nog ... Gaan we een pilot starten met buurthubs en zijn er toeristische overstappunten die ervoor zorgen dat eigenlijk ook bestemmingen in het buitengebied multimodaal worden ontsloten. Dan ten slotte de privéauto. Hoe kijken we daarnaar? Daarvan stellen we, autoverkeer wordt eigenlijk zoveel mogelijk gebundeld op wegen die daar ook geschikt voor zijn. Zo voorkomen we eigenlijk dat verkeer door de wijk rijdt wat daar eigenlijk niet hoeft te rijden en kunnen we de leefbaarheid in wijken zoveel mogelijk waarborgen. Dat betekent wel wat voor de inprikkers, de zwarte lijnen eigenlijk op deze kaart, die heet in dit Mobiliteitsplan inprikkers. Daar willen we ook de doorstroming voor het autoverkeer waarborgen, want dan heeft het ook echt een ontlastende functie voor de wijken. Dat is wat we beogen met dit netwerk. Als we al die netwerken op elkaar leggen, wordt eigenlijk ook wel heel duidelijk hoe dat STOMP-principe eigenlijk precies moet gaan werken. Want daar waren we hoge kwaliteit voor de voetganger of voor bijvoorbeeld de fiets nastreven, krijgen die ook de prioriteit. Maar op andere plekken bijvoorbeeld, de inprikkers, heeft ... Krijgt de auto de ruimte. Er zijn een aantal plekken in de stad, en de Laan der Verenigde Naties is daar het meest sprekende voorbeeld van, waar die ambities eigenlijk allemaal hoog zijn. We willen de doorstroming voor het autoverkeer waarborgen, en tegelijkertijd ook de kruisende beweging voor bijvoorbeeld openbaar

vervoer en de fiets waarborgen. Ik ga even een slok water nemen. Moment. Wie mooi wil zijn, moet pijn lijden. Eigenlijk op de plekken waar dus die ambities dus gelijk zijn, en we willen ze eigenlijk wel het liefst allemaal waarmaken, moeten we nadenken aan andere oplossingen, bijvoorbeeld ongelijkvloers kruisen. Misschien gaat dat pas in de verdere toekomst echt spelen en heel hard nodig zijn, omdat we ook meer verkeer krijgen in de stad. Maar voordat het dan ook eenmaal zover is en gerealiseerd is, zo'n ongelijkvloerse kruising, moeten we eigenlijk nu al aan de slag. Dus dat betekent dat we op korte termijn al gaan kijken naar de haalbaarheid en de inpassing van dergelijke maatregelen. Dan, 30 kilometer per uur in woonwijken. Dat is een ... Ook een maatregel uit het Mobiliteitsplan. We zien ook eigenlijk in heel Nederland dat het uitbreiden van het aantal 30 kilometer per uur-wegen in steden heel veel goeds doet, zowel voor de verkeersveiligheid als voor geluid en uitstoot, voor de oversteekbaarheid. Leefbaarheid in wijken krijgt daar echt een impuls mee, dus daar zien we veel heil in. Dat willen we in Dordrecht ook breed uitrollen. Maar daar hoort wel de kanttekening bij dat als we 30 kilometer per uur meer toepassen, dat dat niet betekent dat we meteen overal een klassieke woonstraat van maken. Daarin houden we rekening met verschillende wegcategorieën. Die zie je eigenlijk op deze plaat. Wat eigenlijk nieuw is voor Dordrecht, is dat we een gebiedsontsluitingsweg 30 kilometer per uur introduceren in Dordrecht. Dat zijn wegen die zo zijn ingericht dat ze niet per se een klassieke woonstraat zijn, ze drukken wel de snelheid naar die 30 kilometer per uur, maar ze geven ook ruimte aan wat hogere intensiteiten van het autoverkeer. Ook grotere en zwaardere voertuigen kunnen daar veilig overheen rijden. Dat is ook in relatie tot bijvoorbeeld openbaar vervoer en nood- en hulpdiensten een belan... En logistiek een belangrijk aandachtspunt. In de wijkuitwerking gaan we ook verder kijken van, waar past deze wegcategorie het beste? Hoe moet die er dan uitzien? En gaan daarin ook blijvend in gesprek met nood- en hulpdiensten en vervoerders om dat gerealiseerd te krijgen.

Op termijn kijken we ... Zien we ook heil vanuit het Mobiliteitsplan in een knip voor autoverkeer in de Krispijntunnel. Die staat niet op zichzelf, want zowel de verkeers... Het verkeersstructuurplan Spuiboulevard als de MIRT-verkenning Oude Lijn en ook de ontwikkelingen rondom het Maasterras, daarvan zien we dat eigenlijk een dergelijke maatregel daar heel veel goeds voor doet. Ook voor de wijk Krispijn aan de zuidkant van het station zien we dat bijvoorbeeld de problematiek op de Krispijnseweg, die in het participatietraject best wel veelvuldig is benoemd, om daar eigenlijk een oplossing voor te bieden. Hierover gaan we ook nog wel ... Komen we apart nog bij u terug als raad. Dat staat hieronder ook vermeld. Datzelfde geldt eigenlijk ook voor deze knip in de Zuidendijk. Wat hier belangrijk is om te noemen, is dat deze heel nadrukkelijk vanuit het participatietraject ook naar voren is gekomen als een ... Eigenlijk een oplossing die bijdraagt aan de problematiek die bijvoorbeeld in Dubbeldam wordt ervaren ten aanzien van doorgaand verkeer. Dan heb ik het dus over een knip voor het autoverkeer op de Zuidendijk tussen de Stevensweg en de Schenkeldijk. Die komt ook tegemoet aan ambitie die we vanuit het stadspark hebben, waar ook wandelen ... En fietsenroutes zijn die eigenlijk dit punt kruisen. Tot slot, eigenlijk een set aan maatregelen over parkeren. Net kwam het al even ter sprake. In de binnenstad wordt al best wel sterk gestuurd op het parkeren. Daar gaan we eigenlijk mee verder, zodat uiteindelijk de parkeerder ook op de juiste plek staat. Dat is een hele schuifpuzzel. Daarnaast, in de wijken daaromheen merken we dat er best wel een waterbedeffect is van eigenlijk problematiek die verschuift vanuit de binnenstad naar de wijken daaromheen. Daar bieden we een

antwoord op om parkeerregeling uit te breiden. Dat speelt ook op andere plekken buiten de binnenstad, bijvoorbeeld als we ook het Maasterras willen gaan ontwikkelen en als we in het Gezondheidspark en het Leerpark verder willen verdichten. Ook dit vraagt nog nadere uitwerking hoe dat dan precies uit ziet, hoe dat met vergunningen bijvoorbeeld georganiseerd zou kunnen worden, hoe groot die gebieden dan ook moeten worden. Hier komen we ook apart voor bij u als raad.

De voorzitter: Dankjewel, Frank.

Ambtelijke ondersteuning: We denken niet dat we binnen de tien minuten blijven, maar ik hoop wel dat we jullie een hele hoop verhelderen. Want Frank heeft een hele lichting aan maatregelen voorgesteld, waarbij de ene harder zijn dan de andere. Er zitten een aantal, bijvoorbeeld de knips, dat is een voorstel wat onderzocht moet gaan worden, verder uitgewerkt moet gaan worden en waar later besluiten over genomen worden. Dus daar ... Dat stellen we niet nu voor als besluit, maar wel als interessant om verder te gaan onderzoeken. Maar hij zit wel in deze berekening, want nu kom ik opnieuw bij jullie terug met dat technische verkeersmodel waar ik het al eerder over had. Daar zitten al die maatregelen in. 30 kilometer per uur, de knips, doorstroming op de Laan der Verenigde Naties. Dan zien we linksboven in dat plaatje wat we net zagen dus, wat als we niets doen en wel gaan verdichten richting 2040? Jullie kunnen zien dat dat heel veel rode bollen zijn. Op dit plaatje laten we zien wat de afname is ten opzichte van dat plaatje. Dus ik wil dat even duidelijk maken. Dus we kunnen met die maatregel realiseren dat we met name hier binnen wijken toch wel echt die groei kunnen gaan dempen. Dat betekent wel dat er een verdere groei gaat plaatsvinden op die hoofdstructuren.

Ik laat jullie heel even kijken, want ik kan me voorstellen dat het een vrij technisch plaatje is. Dan pak ik ... Neem ik jullie even mee, want het ... Belangrijk daarna is om natuurlijk even te kijken, maar kunnen die kruispunten dat eigenlijk wel aan? Want wat wij gezegd hebben, is dat die hoofdstructuren, daar staat die doorstroming wel echt op centraal, dus we willen wel ervoor zorgen dat iedereen goed kan blijven rijden op die hoofdstructuren. Dus daarom hebben we ook eventjes de intensiteit- en capaciteitwaarde op die kruispunten neergezet. Dit is van een avondspits, dit is het drukste moment op de dag, echt de piek-piek die we vinden. Dan zien we hier wel een aantal locaties ontstaan met lichtoranje en rode bollen, waarbij dus hier bij de aanhechting bovenin, maar ook hier, de Laan der Verenigde Naties, waar dus echt aandachtspunten en problematische punten ontstaan met de huidige vormgeving van die kruispunten. Dus hier zit nog geen ongelijkvloers kruis in. Dat is nog even een belangrijke. Dat zou weer misschien een maatregel kunnen zijn wat op termijn wel nodig is. Wat zien we dan eigenlijk? Hier Links heb ik het eigenlijk even samengevat. Want we begonnen de presentatie, hier zit ik nu, en als we die ... Als we niets doen op infrastructuur, dan zien we dat er 45.000 autoritten bij gaan komen. Dat getal kennen jullie volgens mij. Op moment dat wie die maatregelen nemen, kunnen we daar 30 procent van afsnoepen. Dus dan komen we op een groei van, even uit mijn hoofd, 32.000 uit. Dus dan hebben we nog steeds een groei van 32.000. Daarbij, dit ... Dat is dus dit plaatje wat we met elkaar zien, waarbij we dus moeten gaan onderzoeken of er nog extra infrastructurele maatregelen nodig zijn op die doorstromingswegen. Maar wij vinden het wel belangrijk om ook te zien van, wat als jullie nog verder vooruit durven te

kijken? Daar hebben we nog eventjes een kleine run gedaan waarbij we extra parkeren, we hebben het toch even gedaan, nemen we geen besluit over, maar we vinden het wel waardevol om dat met jullie te delen. Als we toch stadsbrede parkeerregulering in de toekomst willen gaan doorvoeren, niet nu, dan heb ik het over lange termijn, dat betekent dat we de derde en de vierde auto's uit het verkeersmodel hebben gehaald en de helft van de tweede auto's. Dan zien we dat we dus de groei nog verder kunnen laten afnemen tot bijna 25.000 auto's per dag. Als we dat omrekenen naar parkeerplekken, dan zijn dat dus ... Een afname van twintig voetbalvelden. Wat zijn twintig voetbalvelden? Dat is een beetje het formaat van het Wijdzichtpark waar we het over hebben aan parkeren. Dus dat vinden we eventjes belangrijk om vooruit te blikken. Om daarmee uiteindelijk zeker ook deze kruispunten misschien verder te gaan ontlasten. Even kijken wat er nog in zit. Dit alles zijn natuurlijk maatregelen, maar net zo belangrijk is het monitorings- en evaluatie plan wat jullie in het rapport hebben kunnen lezen. Dit monitorings- en evaluatieplan dat zorgt ervoor dat de maatregelen die we gaan nemen op korte termijn en op lange ... Middellange termijn en op lange termijn daadwerkelijk bijdrage aan de doelen die we hebben gesteld. Zitten er maatregelen bij die daar niet aan bijdragen, dan kunnen we bijsturen. Dat is wat het figuur hier een beetje weergeeft. Dus we hebben nu doelstellingen en maatregelen bedacht. Dan gaan we dat eens eventjes uitwerken en uitvoeren. Maar dan is het superbelangrijk om dat de monitoren en of dat is wat we daadwerkelijk willen als stad. Is dat niet het geval en draagt het niet bij, bij de doelen die we met elkaar hebben vastgesteld, dan zullen we moeten gaan bijstellen. Op die manier kunnen we dus wel met elkaar zeggen, we werken aan die doelstellingen. Dit zijn de maatregelen die daar nu aan bijdragen.

Maar wij kunnen er met elkaar voor gaan zorgen dat we die ook echt gaan realiseren, omdat we ook tussentijds kunnen bijstellen als dat nodig is. Daarmee zorgen we ervoor dat eigenlijk het ... Dordrecht gaat bijdragen aan de doelstellingen. Over all zorgen we ervoor dat de fiets-, ov-, deelmobiliteitsnetwerken eigenlijk ook op volle sterkte worden gebracht, zodat mensen keuzevrijheid krijgen tussen nu en in de toekomst. Dat was het, denk ik.

De voorzitter: Dank u wel. Als eerste krijgt de heer Klerk het woord, want die ontnam ik daarstraks het woord toen mevrouw Pichel een voorstel van orde had. Mijnheer Klerk.

De heer Klerk: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een aantal vragen, die had ik ook ter ... Ik had ... Ik heb drie vragen opgespaard. Maar goed, ze zijn vrij kort te beantwoorden, denk ik. Allereerst, in de presentatie, maar ook in de Mobiliteitsnota vanzelfsprekend wordt gesproken over inprikkers. Dat begrip is mij nog niet helemaal helder van wat dat nu precies behelst. Dan heb ik ook nog een vraag, en dat is ook niet in de presentatie naar voren gekomen, misschien kunt u me daar wel antwoord op geven. Dat gaat over de prioritering bij verkeerslichten. In de ene paragraaf zie ik dat een openbaar vervoer prioriteit krijgt en in de andere paragraaf zijn dat weer voetgangers. Waar ... Wat zijn dat voor criteria? Waar ... Wat zijn die criteria? En de laatste vraag, elders vanavond wordt de Omgevingsvisie 2.0 besproken. Hier is een van de uitgangspunten de Omgevingsvisie 1.0. Wordt dit daar deel van? Wordt dit verwerkt in die Omgevingsvisie 2.0? Dat zijn de drie vragen die ik heb.

Ambtelijke ondersteuning: De eerste vraag is voor mij, hadden we net afgestemd. Dat gaat over de inprikkers. Wat zijn dat dan? Ik heb het net al wel een klein beetje

toegelicht. Wat de lijn is in het Mobiliteitsplan, is dat de inprikkers, dat zijn de zwarte lijnen op de kaarten in het autonetwerk, dat zijn de plekken waar de auto ruim baan krijgt. Wat bedoel ik daarmee? Dat daar ... De doorstroming daar ook op niveau is, zodat we de wijken en de bedrijventerreinen, eigenlijk heel Dordrecht, per auto wel toegankelijk en bereikbaar houden. Tegelijkertijd, omdat dat de aantrekkelijkste routes zijn om per auto te gebruiken, voorkomen we dat autoverkeer door de wijken heen rijdt, terwijl dat niet ... Eigenlijk niet nodig is, omdat we juist die inprikkers daarvoor hebben.

Ambtelijke ondersteuning: Hebben we daarmee de eerste vraag beantwoord? De tweede vraag, dat ging met name over kruispunten en de prioritering van verschillende modaliteiten op verschillende plekken. Uiteindelijk hebben verschillende modaliteiten een verschillende functie en zal er per kruispunt gekeken moeten worden welke tijd er naar welke vervoerswijze gaat. Dat is maatwerk. Dat zal ook echt in de wijkuitwerkingen verder opgepakt moeten gaan worden. Maar we hebben wel gezegd dat op de inprikkers doorstroming van de auto prioriteit heeft en dat hoofdfietsroutes eigenlijk ook op sommige locaties wel een hoge mate van doorstroming moeten hebben om een aantrekkelijk alternatief te vormen voor parallel gelegen andere verbindingen. Dat geldt eigenlijk ook voor het openbaar vervoer. Waar we met name zien dat deze hoofdroutes elkaar kruisen, is op de Laan der Verenigde Naties. Dat zijn die bollen die Frank agendeerde. Maar uiteindelijk is het maatwerk waar we in wijkuitwerkingen antwoord op moeten geven. Heb ik daarmee ook antwoord gegeven op de vraag? Heb ik de derde vragen, die is voor Karin. Is van de gemeente.

Ambtelijke ondersteuning: De derde vraag ging over de koppeling met de Omgevingsvisie 2.0. Die leggen we wel degelijk. Dus de hoofdlijnen die hier in het Mobiliteitsplan staan, en dan gaan we niet een-op-een natuurlijk Mobiliteitsplan in de Omgevingsvisie opnemen, die komen terug in de 2.0-versie van de Omgevingsvisie.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zag zoveel vingers net, dat het misschien raadzaam is om gewoon weer even het rijtje af te gaan. Begin ik met mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Wij gaan als raad natuurlijk regelmatig naar andere gemeenten, andere steden om daar ook te leren hoe ze het hebben gedaan. Recent zijn we nat in Leiden geweest en we hebben daar gezien hoe zij het aan hebben gepakt. Ze hebben daar hele mooie dingen gedaan. We zien dus ook wel wat vergelijkbare oplossingen. Ik zie hier ook van, dit zijn de dingen die in meerdere steden hebben gewerkt. Wat ik wel zie als een groot verschil, en vooral ook Dordrecht vergeleken met Leiden, wat heel ander soort netwerk is, een andere locatie, wij zijn natuurlijk ook een eiland, onze binnenstad zit natuurlijk echt ook tegen het water aan, waar natuurlijk ook best ook een groot deel van onze inwoners zitten en bedrijven. Wat is daar dan de creatieve oplossing? Want daar past natuurlijk niet altijd ook eenzelfde soort oplossing die we zien in een andere gemeente? Daar ... Dat is een Dordrecht-specifieke oplossing. Hoe kijken jullie daar dan tegenaan? Want daar zullen we toch iets anders moeten doen, toch.

Ambtelijke ondersteuning: Zal ik een eerste antwoord geven, of wil jij een eerste antwoord geven? We hebben überhaupt, dat is nu natuurlijk niet naar voren gekomen, dat hebben we eigenlijk helemaal niet verteld, maar vervoer over water, die is sowieso ook onderdeel van het Mobiliteitsplan en ook zelfs de recreatieve functie van het water

en de binnenstad heeft een aan... Heeft een bijdrage gekregen in het Mobiliteitsplan. Dus dat allereerst. We zien zeker ook de waterbussen sommige verlengde ... Van sommige fietspaden. Dat zal je in Leiden niet zo heel snel terugzien. Is dat waar je op doelt?

Mevrouw Pichel: Niet helemaal. Want dat was ook ... Ik had de vraag ook inderdaad in Leiden gesteld. Want bijvoorbeeld andere steden hebben heel erg, en Leiden is daar een voorbeeld van, waar men woont en studeert en werkt. Dat is ook allemaal in dezelfde stad. Dordrecht is toch echt een stad waar mensen wonen, maar vaak buiten Dordrecht moeten om naar ... Te gaan studeren of om te gaan werken. Studenten kunnen op zich nog wel met openbaar vervoer. Maar er zijn ook heel veel mensen die gewoon een auto hebben en met de auto naar hun werk moeten, ook omdat dat werk het niet toelaat. Sommige mensen gaan natuurlijk bij klanten langs. Dat vraagt toch om een andere oplossing. Dus de ... Het simpele alternatief is niet altijd van toepassing, dus dan hebben we nog steeds een creatieve oplossing nodig voor dat wat voor hebben liggen. Naar die oplossing vraag ik.

Ambtelijke ondersteuning: Zeker. Wij zijn ons enorm bewust van ook de bovenregionale bereikbaarheid eigenlijk per auto, wat voor Dordrecht enorm belangrijk is. Daarvoor zijn dus die inprikkers zo enorm belangrijk. Dat op het moment dat mensen hun wijk uit willen, dat ze altijd weten dat er een bepaalde doorstromingskwaliteit is om richting die hoofdstructuren te gaan, richting de regio, en dat ze daarop kunnen vertrouwen.

Dat is het stuk waar wij als Dordrecht grip op hebben. Dat is ... De gemeentelijke wegen, om het zo maar te zeggen. Maar op die wegen willen we dus echt gaan inzetten om die doorstroming goed te houden, zodat ze in ieder geval zo snel mogelijk naar die rijkswegen gaan.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Struijk. Maar voordat ik u het woord geef, wil ik jullie vragen om jullie vragen compact en concreet te formuleren. Mijnheer Struijk laat zien hoe dat moet.

De heer Struijk: Dank u wel. Dat was ik net van plan. Ik heb twee korte vragen die ook met elkaar te maken hebben, denk ik. Die hubs vind ik interessant. Ik heb voor mij het gevoel, daar komen diverse vervoersmiddelen bij elkaar. Ik snapte ze bij het station. Ik snapte hem niet bij de Leeuwstraat in Sterrenburg. Daar is alleen maar een rotonde, daar is geen ruimte om wat neer te zetten.

Ambtelijke ondersteuning: Eens even kijken, is dat een groene? We gaan even daarnaartoe.

De heer Struijk: Pak het kaartje er even bij. Dan zal ik ondertussen de tweede vraag ...

Ambtelijke ondersteuning: Vraag twee.

De heer Struijk: De tweede erbij halen. Op diezelfde plek heb je de Zuidendijk en daar moet een knip in komen.

Ambtelijke ondersteuning: Is dat deze?

De heer Struijk: Ja. Wil je hem eerst beantwoorden voordat ik de tweede stel?

Ambtelijke ondersteuning: Ik ga ... Pak snel even het antwoord, want dan hoop ik dat ... Deze locatie, dit is een specifieke locatie om met openbaar vervoer en daarna met deelmobiliteit nog verder richting het ... De recreatieve gebieden te kunnen gaan. Dus mocht je ... Tot hier kwam een redelijk stabiele busverbinding. Dus vandaar specifiek deze locatie. Vanaf daar liggen dus ook de hoogwaardige fietspaden naar de recreatiegebieden.

De heer Struijk: Dat klopt. Alleen kun je er niet een auto parkeren, maar goed. Het tweede, jullie willen daar een knip maken in de Zuidendijk. Realiseren jullie wel dat Sterrenburg de wijk in Dordt is met de meeste inwoners, en dat je dan vervolgens wel een enorme weg moet maken als je naar het sportterrein wil om bijvoorbeeld, ik fiets altijd, maar om je dochter op hockey te brengen of je wil met je hond naar het hondenuitlaatgebied? Dat moet allemaal dan over de Stevensweg. Die stond al in de krant. Dus die huizen zijn straks niks meer waard.

De voorzitter: Dat is geen vraag. Dat is een opmerking. Maar dat is ... Is dat een technische vraag?

De heer Portier: Technisch genoeg.

De voorzitter: Technisch genoeg, zegt mijnheer Portier. Daar zullen we dan nog maar even naar luisteren, want die gaat binnenkort onze raad verlaten.

Ambtelijke ondersteuning: Mag ik een verduidelijkende vraag stellen? Over welk sportpak heeft u het? Want dat hebben we het wel over hetzelfde.

De heer Struijk: Dat is geen probleem. Ik heb het over het hondenuitlaatgebied, Haniapolder en alles wat erachter ligt.

Ambtelijke ondersteuning: De knip die we voorstellen bij de Zuidendijk, die komt na de Schenkeldijk, tussen de Schenkeldijk en de Stevensweg, zodat dus inderdaad ook het sportpark goed bereikbaar blijft.

De voorzitter: Dat ga ik niet doen op dit moment, twee mensen van één fractie. Dan ga ik even door. Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dank u wel, voorzitter. Ik heb twee vragen. In de eerste plaats, parkeren, betaald parkeren invoeren, dat nu de manier waarop dat gaat, is als een meerderheid in de enquête van de bewoners dat wil, dan komt het. Als niet, dan niet. Maar als ik het goed lees, als we dit plan zoals het nu ligt zouden aannemen, dan verandert dat voor Krispijn, Wielwijk, Krabbenhof, Reeland en de Staart, wat u gebied B noemt. Daar komt dan zonder dat bewoners daar om wel of niet een mening wordt gevraagd betaald parkeren. Heb ik dat goed gezien? Dat is de eerste vraag.

Ambtelijke ondersteuning: Nee, dat heeft u niet goed gezien. Niet per definitie, laat ik dat zo zeggen. Door middel van regulering willen we in elk geval grip houden dat de parkeervoorzieningen die er in die wijken zijn ook besteed worden aan de mensen die

daar wonen en moeten zijn en dat we eigenlijk daarmee het waterbedeffect van de gebieden waar we wel echt willen reguleren, de A-gebieden zoals we dat noemen, of Maasterras, waar minder plekken zijn, dat die gebruik gaan maken van de parkeerplekken van de inwoners die nu in de B-gebieden zijn. Dus, ja, regulering betekent dat wij grip gaan pakken... Gaan houden op de parkeervoorzieningen en dat ze besteed worden aan de juiste mensen.

De heer Kuhlmann: Dan ben ik toch ...

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Wordt er dan vastgehouden aan het systeem, voorzitter, het er komt als bewoners dat in meerderheid willen, of niet?

Ambtelijke ondersteuning: Daar durf ik geen antwoord op te geven.

De heer Kuhlmann: Dan mijn tweede vraag over die knip in de Krispijntunnel. Ik ben benieuwd, welk alternatief is er dan voor? Want het is natuurlijk autoverkeer logischerwijs tussen de verschillende kanten van het spoor. Is dat dan die route via de Dokweg, waar we al de nodige rode punten zien, waar het nu ook al druk is? Wordt dat dan de ... Het alternatief om daar nog meer verkeer overheen te laten gaan?

De voorzitter: Welk alternatief is er, concreet.

Ambtelijke ondersteuning: Dat zou inderdaad een alternatief zijn voor de mensen die van de ene wijk naar een andere wijk onder het spoor door willen. Het liefst zouden we natuurlijk zien ... Dat is voor de ritten die met de auto gemaakt moeten worden. Die moeten we altijd blijven faciliteren. Maar het liefst zouden we natuurlijk zien dat die mensen met de fiets, lopend deze korte afstanden afleggen. Maar we blijven faciliteren dat mensen het met de auto kunnen doen.

De voorzitter: Mijnheer Damen zit weggedoken achter de heer Kuhlmann. Heeft u een vraag?

De heer Damen: Ja. Twee vragen, voorzitter. De inprikkers aan de Laan der Verenigde Naties, zijn dat de enige autoroutes vanaf de Laan der Verenigde Naties de wijken in? En de tweede vraag is, er moet dadelijk ... Of er kan dadelijk, als de plannen zo uitgevoerd worden, minder geparkeerd worden in de oude binnenstad. Zijn dan alleen de hubs, Energiehuis en Weeskinderendijk alternatieven voor die binnenstadbewoners, of komen er nog aanvullende parkeervoorzieningen in de 19^e-eeuwse Schil?

Ambtelijke ondersteuning: Over de inprikkers, zijn dat dan de enige inprikkers van de wijken, daarop is het antwoord nee. Dat zie je eigenlijk hier ook al wel, dat vanuit de ... Het zijn wel de belangrijkste. Als je het vooral over het B-gebied hebt, met Sterrenburg, Krispijn. Dat zijn de ... Het zijn wel de bel... Het is eigenlijk de belangrijkste toevoer, de ontsluitingsroute van die wijken. Dat is in de huidige situatie ook al. Maar het is niet zo dat de ... Vanaf de zuidkant bijvoorbeeld is de wijk ook nog steeds te bereiken. Dus in die ...

De heer Damen: Ik vroeg of het vanaf de Laan der Verenigde Naties de enige afslagen zijn in de wijken.

Ambtelijke ondersteuning: Nee, alle bestaande afslagen zijn ook in 2040 wat ons betreft nog mogelijk om de wijken in te gaan. Heeft u een steekwoord om dat even weer op te roepen?

De heer Damen: Er waren twee grote hubs, Weeskinderendijk en bij de Lijnbaan. Zijn dat de alternatieven voor de binnenstadbewoners die dadelijk niet in de binnenstad kunnen parkeren, omdat daar geen parkeerplaa... Veel minder parkeerplaatsen zijn, of komen er aanvullende vervangende parkeerplaatsen in de 19^e-eeuwse Schil?

Ambtelijke ondersteuning: Volgens mij zijn dat niet de enige plekken waar parkeercapaciteit voor bewoners wordt gecreëerd, wel de belangrijkste aan de randen. Dat is de wens. Maar u heeft in het Mobiliteitsplan ook kunnen lezen dat er ook breder onderzoek wordt gedaan naar het toevoegen van parkeergarages in de 19^e-eeuwse Schil.

De voorzitter: Mevrouw Jager.

Mevrouw Jager: Even zoeken. Ik heb een opmerking en een vraag naar aanleiding daarvan. Op pagina 24 staat onder kopje Meer variëteit op het fietspad een aantal vervoersmogelijkheden genoemd die dus voor meer variëteit op het fietspad gaan zorgen, waaronder, worden ... Wordt gesteld speedpedelecs en brommobielen. Nou hoop ik toch heel erg dat u ... Dat dat een verschrijving is en dat u scootmobielen bedoelt. Of was u daadwerkelijk van plan om brommobielen over het fietspad te gaan laten rijden?

Ambtelijke ondersteuning: Dat is een goede vraag. Ik denk dat wij scootmobielen gebrui... Bedoelen.

Mevrouw Jager: Zou u het dan alsjeblieft willen veranderen? Want een brommobiel mag 45 kilometer per uur en mag alleen op de gro... Op de weg rijden en niet op een fietspad. Dus je krijgt echt problemen. Dat was hem.

De voorzitter: Dank u wel. Even aan die kant. Mijnheer Gorter.

De heer Gorter: Jazeker. Dank u wel, voorzitter. Het Mobiliteitsplan is op basis van een aanname van 45.000 autoritten per etmaal. Mijn vraag, waar komt dit getal vandaan, afgezet tegen een toename van 11.000 nieuwe woningen en 4000 nieuwe banen? De voorgestelde maatregel levert ongeveer 32.000 autoritten per etmaal op. Betekent dat we altijd nog een toename hebben van 13.000 autoritten per etmaal. Ik zie nergens in uw presentatie een verhouding wat dat is ten opzichte van vandaag de dag. Misschien is het maar 1 procent, misschien is het wel 40 procent. Geen idee. Ik vraag me ook af of er specifiek onderzoek gedaan is naar de bereikbaarheid als gevolg van dit plan van bijvoorbeeld het centraal station, ziekenhuis, centrum, bibliotheek, theatermuseum, of gaat u ervan uit dat we met zijn allen de fiets gaan nemen? De laatste vraag, er is ook eens gesproken van een NS-station op het bedrijventerrein Amstelvijk. Die zie ik in de plannen tot 2040 nergens terug. Dank u wel.

Ambtelijke ondersteuning: Wat betreft uw eerste vraag over het verkeersmodel, het klopt inderdaad, 13.000 motorvoertuigen. Een groei krijgen we ook met de maatregelen van het Mobiliteitsplan, zullen we een groei van verkeer krijgen. Dat komt ook omdat we niet alleen ritten binnen Dordrecht hebben die met de auto worden gemaakt, maar ook heel veel ritten van Dordrecht naar de regio en andersom. Het is heel moeilijk om met het Mobiliteitsplan daar ook echt heel erg grip op te hebben. We kunnen binnen Dordrecht natuurlijk allerlei maatregelen verzinnen om die groei zoveel mogelijk te beperken, maar juist de ritten die naar ... Die extern zijn, om het zo maar te zeggen, die zijn heel moeilijk om die eigenlijk misschien wel naar nul te brengen. Dus dat is eigenlijk de reden waarom die ... We nog steeds een groei zien van 13.000 motorvoertuigen per etmaal. Het verkeersmodel laat zien hoe die zich dan verspreiden over de verschillende wegen. Is dat een antwoord op uw eerste vraag?

De heer Gorter: Nee, totaal niet. Want u geeft aan, percentages. Dat percentage moet gebaseerd zijn op een aanname wat het vandaag de dag is.

Ambtelijke ondersteuning: Dat klopt.

De heer Gorter: Ik wil graag dan weten, hoe ... Waar hebben we het vandaag de dag over? Hoeveel auto, ik zal het simpel ... Hoeveel autoritten vandaag de dag hebben we in Dordrecht.

De voorzitter: Dat is een goede vraag.

Ambtelijke ondersteuning: Die heb ik niet paraat. Wij hebben een ... Op basis van het verkeersmodel kunnen we dat wel ... Kunnen we dat zeggen. Heb ik op dit moment niet paraat.

De heer Gorter: Voorzitter, die is toch essentieel voor alle aannames die u doet? Ik snap niet dat dat niet in het plan heeft opgenomen.

De voorzitter: Mijnheer Gorter, u krijgt dit gewoon op een later moment toegestuurd. Ik snap dat u er wat van vindt, maar daartoe zijn wij op dit moment hier niet op aard. U had ook nog een andere vraag.

De heer Gorter: Het is toch een technische vraag, voorzitter?

De voorzitter: Ja, maar er is geen ... Nu geen antwoord op. Dus parkeren we die, letterlijk en figuurlijk, en krijgt u dat antwoord op een ander moment. Want we kunnen nu een halfuur gaan ... Naar die mijnheer gaan kijken nu, maar dan krijgt u nog steeds uw antwoord niet. Dus u had nog twee vragen.

De heer Gorter: Die heb ik toch al gesteld?

Ambtelijke ondersteuning: Excuus, u moet me toch even helpen.

Ambtelijke ondersteuning: Het was de vraag over het station bij Amstelveen.

De heer Gorter: Is er ... Ik zal hem herhalen. Is er specifiek onderzoek gedaan naar de bereikbaarheid als gevolg van dit plan voor bijvoorbeeld het centraal station, het ziekenhuis, het centrum, de bibliotheek, theatermuseum, of gaan we er met zijn allen vanuit dat we straks de fiets nemen naar al die faciliteiten, die hotspots? Een andere vraag die ik nog stelde, er is sprake geweest van een NS-station op het bedrijventerrein Amstelveen, niet Leerpark, Amstelveen. Die zie ik nergens terug in deze plannen. Misschien gaat dat niet door .

Ambtelijke ondersteuning: Ik kan u in ieder geval een antwoord geven op het station Amstelveen. Dat staat ook in het plan, dat we dat ... Dat valt eigenlijk buiten de planhorizon van dit plan. Dus na 2040 voorzien we een mogelijk station bij Amstelveen.

Ambtelijke ondersteuning: En om u antwoord te geven op de andere vraag, de bereikbaarheid van alle locaties. Ik zou het bijna toplocaties van Dordrecht willen noemen. Hotspots, ook een mooie formulering. Nee, we hebben niet per hotspot gericht gekeken naar of de bereikbaarheid toeneemt of afneemt, maar we weten wel dat de bereikbaarheid van Dordrecht onder druk komt te staan als we niets doen.

We proberen met dit Mobiliteitsplan ervoor te zorgen dat we die bereikbaarheid op orde houden voor heel Dordrecht. Daar zijn deze hotspots een hele belangrijke in. Dus ik hoop daarmee antwoord te geven op uw vraag.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog even naar ... Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, even refererend aan de heer Gorter. Het roept bij mij alleen maar meer vragen op. Maar ik had eigenlijk een andere vraag en ik hoor wel van de voorzitter of de ... Of die technisch is of niet technisch. Dat is eigenlijk wat de heer Klerk vanavond aangaf. We hebben het in de ene commissie over wonen en in de andere commissie hebben we het over mobiliteit. Als we die twee dingen over elkaar heen schuiven, klopt dat dan met wat jullie hier vertellen en klopt dat dan met hetgeen wat ergens anders verteld wordt? Want we horen net zoals vanavond sprekers, als je het ene doet, heeft het altijd consequenties voor het andere. Is daar met die twee portefeuilles echt over nagedacht en ligt dat over elkaar heen? En mevrouw Koene wijst al naar de ambtenaar, dus die laat ik ... Daar laat ik even dan het antwoord naartoe.

Ambtelijke ondersteuning: Parallel aan deze sessie staat inderdaad klimaatneutraal en de Omgevingsvisie. Bij het opstellen van dit Mobiliteitsplan hebben we wel degelijk ... Hebben we daar zeker afstemming over gehad. Want de uitgangspunten die hier bijvoorbeeld in klimaat... In het Mobiliteitsplan staan over luchtkwaliteit, die staan ook zo in het klimaatneutraal-document of de ... Ik ben even de naam van het document kwijt. Routekaart volgens mij. Hetzelfde geldt, gaf ik net aan, in de Omgevingsvisie. Daar komen ook de basis ... De hoofdlijnen van dit plan komen ook in de Omgevingsvisie terecht. Dus wij hebben degelijk de ... Zoeken we elkaar op en zorgen dat dat in ieder geval goed op elkaar afgestemd is.

Ambtelijke ondersteuning: En ook tussen tijdig, Karin, hebben we elkaar zeer regelmatig, even kijken, in de acht werk... In de acht projectgroepen hebben we elkaar opgezocht tussentijds om continu die afstemming met elkaar te zoeken.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, mag ik één korte aanvullende vraag? Maar als je het nu over elkaar heen legt, dat is misschien te technisch nu, klopt dat dan met elkaar? Want we horen heel veel, we praten met elkaar, we communiceren met elkaar, er is participatie en achteraf hoor je allemaal van, het is er allemaal niet. Dat hoor je bijna in iedere commissie terug. Ik wil echt weten, als je het ene doet, heeft dat consequenties voor het andere? Als je het op elkaar legt, het Mobiliteitsplan en dat wonen, klopt dat dan met elkaar? Kunt u daar een keiharde toezegging op doen?

Ambtelijke ondersteuning: Toezegging. In ieder geval, wat u als raad ...

De heer ...: Ja.

De voorzitter: Ik hoorde een overtuigende ja.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, mag ik dan één opmerking maken? Dat we ook de wethouder hier een keiharde toezegging horen doen, dat we hem daar ook dan op kunnen aanspreken als het niet klopt. Dat klinkt heel dreigend, maar ...

De heer ...: Ik realiseer me dat ik uw vergadering nu kaap, want het is een technische sessie, maar dit is een logische vraag. Dit doen we omdat we gekozen hebben voor ontstellend veel woningbouw. Anders hadden we een ander gesprek gevoerd. Omdat we dat hebben gedaan en omdat we meer groen willen en omdat we, kijkend naar de kaart, ongeveer dezelfde ruimte op dit eiland hebben als de afgelopen honderden jaren, heb je een andere mix nodig. Daar hebben we een toelichting op gehad. Hoe we precies die balans gaan houden over twee, vier, zes, acht, tien, vijftien of twintig jaar, ik zeg ja en natuurlijk gaan we ook een jaar zien dat het ... Dat er heel veel gebouwd wordt en dat er een weg in onderhoud zit of dat er een brug uitvalt of dat er ergens een jaar niks gebouwd wordt. Natuurlijk ga je die balans blijvend moeten zoeken. We gaan nu niet beschrijven hoe het precies in 2040 is. Maar omdat we die ruimtelijke ambities hebben, daarom doen we dit. Die toezegging staat en de opvolgers die ik krijg en de opvolgers die u krijgt, gaan elkaar daar de komende vier, vijf periodes heel erg mee bezighouden.

Mevrouw Stolk: Voorzitter? Eén klein vraagje nog, staat u dat toe?

De voorzitter: Heel klein.

Mevrouw Stolk: Als we nu al dingen doen op voorhand, wat er nu bijvoorbeeld gebeurt op de Aardappelmarkt, ik noem maar even ... Dat is toevallig vanavond ter sprake geweest. Dat heeft consequenties. Dat wat hier gepresenteerd wordt, is 2040. Maar wat er nu gebeurd wordt, heeft nu consequenties. Daar zijn geen alternatieven voor. Hoe kan dat dan?

De voorzitter: Dat is een vraag voor een ander moment. We gaan naar de overkant, naar, eens even kijken wie daar zijn vinger opsteekt, mijnheer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, een paar vragen. Zal ik ze maar gewoon een voor een doen?

De voorzitter: Ja.

De heer Portier: De eerste is, we verwachten 45.000 extra autobewegingen als we niks doen, en nog steeds ruim over de 30.000, als we wel een heleboel verschillende dingen doen. Nu hebben we het hele STOMP-principe, we willen mensen uit de auto, we willen dat ze gaan fietsen, dat ze de bus pakken, de trein pakken et cetera, et cetera. Gaan we er eigenlijk van uit dat daar niks van terecht komt, als we zoveel extra autobewegingen verwachten terwijl we een niet zo heel sterke groei van de ... Die 140.000 die gaat nooit gehaald worden, maar zelfs als we dat zouden halen, al... Zelfs als we dat zouden halen in 2040, niet in 2030, zoals het college denkt, dan nog is het relatief geringe groei van de bevolking. Een zesde erbij of zo. En dan toch al die extra autobewegingen. Is dat niet ... Hebben we niet gewoon opgegeven om mensen uit de auto te halen?

De voorzitter: Dat is dus de vraag.

Ambtelijke ondersteuning: Nee, we hebben dat zeker niet opgegeven. Daarom hebben we ook dit hele Mobiliteitsplan daarin ongeveer een jaar zowat aan gewerkt. Dus we zijn er nog steeds van overtuigd dat dat ... Dat al deze maatregelen die in dit Mobiliteitsplan staan daar ook aan bijdragen. Wat goed is om te melden en waar we het nog helemaal niet over gehad hebben, is, het verkeersmodel is een prognose voor 2040. In een verkeersmodel moet je allerlei aannames doen als je naar de toekomst kijkt. Je moet nadenken over wat gaat gebeuren met de brandstofprijzen, wat gaat er gebeuren in de regio om ons heen aan groei van woningen? Zo zijn er nog heel veel tal andere zaken. Dat zijn, noemen we, de beleidsinstellingen, nationale ... Het verkeersmodel is gebaseerd eigenlijk op een nationaal model waarin al dat soort beleid ook is opgenomen. Het ... De groei die we hebben laten zien, is een doorrekening van het verkeersmodel 2040 hoog. Dat is een hoog scenario. Dat gaat eigenlijk uit van een worstcasescenario in de groei van het verkeer. Dus we zitten daar echt aan de bovenkant wat betreft het verkeer wat erbij komt.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De heer Portier: Dat heb ik wel gemist in de stukken. Ik ben nog ... Ik kom even tot mijn tweede vraag. Er wordt ook heel veel ingezet op de trein, als het over openbaar vervoer gaat. Door de marktwerking in het openbaar vervoer ...

De voorzitter: Mijnheer Portier, wilt u gewoon uw vraag stellen?

De heer Portier: Ja. Wordt het busvervoer onder onze handen afgebroken. Ik zie eigenlijk heel weinig over het busvervoer terugkomen in het Mobiliteitsplan en het handhaven, uitbreiden van frequenties et cetera. Is dat een bewuste keuze geweest of is dat gewoon een omissie?

Ambtelijke ondersteuning: We moeten elke keer even afstemmen, wie van ons twee geeft hier antwoord op? Busvervoer is natuurlijk iets wat door de provincie geregeld wordt. Laat dat even vooropstaan. Maar dit Mobiliteitsplan zet in om in ieder geval de ... Het kwaliteitsniveau van nu te borgen. Waar wij als gemeente invloed op hebben, is bepaalde buslijnen kunnen we versnellen of betrouwbaarder maken door de kruispunten, wegen et cetera. Dus dat is meegenomen in dit Mobiliteitsplan. En het comfortabel maken van het opstappen en het gebruiken van openbaar vervoer is daar bijvoorbeeld een onderdeel van. Daarnaast hebben we onze ov-experts, we hebben bij Goudappel een

aantal ov-experts, dat zijn Frank en ik niet, actief meegekeken. Ook tijdens de werksessies hebben de collega's van de gemeente Dordrecht meegekeken. Het busnetwerk van Dordrecht is in de basis waar de lijnen rijden redelijk op orde, redelijk op orde. Ik zeg ... Ik ben niet heel enthousiast. Maar voor nu zetten we in het Mobiliteitsplan in op het versterken van die lijnen door de dienstregeling betrouwbaarder te maken en sneller te maken op de plekken waar wij grip op hebben als gemeente.

De heer Portier: Ik denk dat u een wat optimistische blik heeft op ons busnetwerk. Maar goed, ik ga even naar mijn derde vraag. Dat gaat over de onge...

De voorzitter: Mijnheer Portier.

De heer Portier: De laatste, de laatste. Dat gaat over ongelijkvloerse kruising op de Laan van de Verenigde Naties. Misschien heel goed idee, maar denken jullie daarbij ook aan verdieping van de Laan van de Verenigde Naties? Of denken jullie alleen maar aan dat de fietsers, voetgangers naar omhoog en omlaag moeten dan wel omlaag en weer omhoog?

Ambtelijke ondersteuning: Wij noemen het bewust ongelijkvloers kruisen. Dit is het vraagstuk wat wat ons betreft uitgezocht moet gaan worden, zodat, als het ooit aan de orde is, dat je de juiste antwoorden hebt. Dus, ja, alles kan nog.

De voorzitter: Dank. Even een punt van orde, want ik hoor hier en daar wat morrende geluiden. Het is 22.30 uur geweest. Dat klopt. Maar ik heb u gewaarschuwd van tevoren. Nu gaan we dus door de tijd heen. Als er iemand is die zoiets heeft van, ik wil dit niet, we moeten een andere keer verder gaan, of gaan we gewoon zeggen, we maken dit nu af en dan kijken we daarna wat we met dit stuk gaan doen? Zeg het maar. Afmaken, afmaken, afmaken. Met natuurlijk nog een keer nadrukkelijk de opmerking erbij dat hoe korter en compacter u de vraag stelt, hoe sneller we hier dan ook klaar zijn, mijnheer Roggekamp.

De heer Roggekamp: Dank u wel, voorzitter. Ik zal heel wat weglaten dan. Als eerste de vraag, we zien hier de knips bijvoorbeeld in de wegen, parkeerregulering. Maar ik zie dat als effectbestrijding, niet als het echte oplossen van het probleem.

De voorzitter: En uw vraag is?

De heer Roggekamp: In hoeverre is echt buiten de kaders gekeken om de problemen echt op te lossen. Dan meteen de tweede vraag. Dat is voor mij, hoe moet ik dit plan zien? Is dit een plan dat op deze manier uitgevoerd kan gaan worden, of een plan zoals we bijvoorbeeld bij het station en Maasterras hebben gehad, wat alleen ter illustratie is en dat we toch wat heel anders krijgen zo meteen?

De voorzitter: Mijnheer Roggekamp, dat zijn twee vragen waar om een mening wordt gevraagd en niet iets ... Om iets technisch. Mijnheer Stam.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Er zijn natuurlijk al heel veel vragen gesteld, dus ... Ik heb nog geen oplossing gehoord voor insprekers die hier een parkeerprobleem

besproken. Klopt dat? Voor de rest heb ik alleen mening, het is heel veel wensdenken en ik krijg een beetje Mecano-gevoel.

De voorzitter: Wat is ... Ik heb ... Ik wilde net zeggen, ik heb geen vraag, geen concrete vraag gehoord voor op dit moment in deze setting.

De heer Stam: Ik heb wel een vraag gehoord. Die heb ik zelf gesteld. Ik heb gevraagd, insprekers hebben hun parkeerproblematiek ...

De voorzitter: Is daar nu een oplossing voor?

De heer Stam: En daar heb ik geen oplossingen voor gehoord, klopt dat?

De voorzitter: Dat klopt, denk ik. Dat klopt, ja of nee?

Ambtelijke ondersteuning: Dat klo... Het klopt dat er deel... Dat er parallel een traject loopt waarin het parkeren verder uitgewerkt wordt, dus waar het concreet wordt voor bewoners wat dat precies gaat betekenen.

De voorzitter: Dat is mooi, mijnheer Kolkiliç.

De heer Kolkiliç: Dank, voorzitter. Meerdere vragen, alleen ik zal ze schriftelijk later stellen. Nu heb ik één vraag. Wat zal het effect van dit Mobiliteitsplan zijn op de samenwerking met omliggende gemeenten?

Ambtelijke ondersteuning: We hebben met de buurgemeenten ook gesproken over dit plan en juist eigenlijk de zaken besproken waar we ook de samenwerking kunnen opzoeken. We hebben zeker geen ... De ... Vanuit de buurgemeenten en ook de vervoerders en dat soort dat za... Dat soort partijen is meegedacht eigenlijk in dit plan. Die zijn niet op de rem gaan staan. Die snappen ook waar Dordrecht ... Heen moeten. Dus die zijn daarin ... Die zitten daarin ... Constructief in.

De heer Kolkiliç: Voorzitter, een vervolgvraag, als het mag.

De voorzitter: Als die technisch is en concreet.

De heer Kolkiliç: Het is technisch. U geeft aan dat u met de buurgemeenten heeft gesproken. Knip Krispijntunnel, is de gemeente Zwijndrecht daarvan op de hoogte en wat vinden zij daarvan?

Ambtelijke ondersteuning: Volgens mij willen nog een paar mensen vragen stellen over de brug.

Ambtelijke ondersteuning: Wat vindt Zwijndrecht ervan? We hebben in dat detailniveau niet over die maatregel met Zwijndrecht helemaal doorgesproken. Dat is mijn antwoord. Dus ...

De voorzitter: Ook voor een later moment. Mijnheer Kolkiliç, had u nog een andere vraag? Nee. Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Ik zal zo snel mogelijk proberen te stellen. Plaatje, prognose 2040 met maatregelen en zonder maatregelen. Als ik heel eerlijk ben, jullie hadden elk percentage in dat bolletje kunnen zetten, niemand had het hier doorgehad. Hoe zijn nu ... In die vijftien, zestien jaar die er nu aan gaan komen om dit allemaal uit te gaan voeren, zijn er heel veel maatregelen zodat we in plaats van plus 70 procent naar min 80 procent gaan. Maar die maatregelen ... Ik loop nou 42 jaar rond op dit eiland. Heel vaak komt er van die maatregelen ... Gaat het net iets anders zijn. Zo'n knipje bij Krispijnse tunnel gaat misschien niet door.

Hoe gaan jullie ervoor zorgen als ambtenaren dat wij als raad kunnen gaan sturen dat als bijvoorbeeld één ding niet doorgaat, dat het percentage daar rondom die Krispijntunnel, min 80 procent wordt dan bijvoorbeeld min 60 procent of min 30 procent, daarop wil ik als gemeenteraadslid kunnen sturen, hoe gaan jullie dat voor ons in kaart brengen?

Ambtelijke ondersteuning: Dat is het ... Daar kan ik heel kort antwoord op geven. Dat is eigenlijk het monitoring- en evaluatieplan wat eigenlijk als laatste in dit hele plan is opgenomen. Daarin staan allerlei indicatoren waar we op kunnen meten hoe het er eigenlijk voorstaat wat betreft intensiteit op de verschillende wegen naar gelang alle maatregelen die richting dat 2040 worden uitgevoerd. Zo kunnen we daar grip op houden en zo nodig ook tussentijds bijsturen, als dat nodig is. Dus binnenkort starten wij met een nulmeting, om even te kijken, hoe staan we er nu vandaag voor op al die verschillende thema's en al die verschillende indicatoren die ook in het plan staan? Dat gaan we dus om de zoveel tijd, die metingen, herhalen om daar grip op te houden.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog even rond. Mijnheer Burakçin.

De heer Burakçin: Zeker, voorzitter. Voorzitter, als ik mijn mail zo lees, heb ik nog 13 vragen. Hebben we nog tijd?

De voorzitter: Moet u luisteren, ik bedoel, ik hoef nergens heen.

De heer Burakçin: Goed. Ik beperk me tot twee vragen. Er wordt heel veel aandacht besteed aan die dertigkilometerzones in onze stad, maar we zien wel dat we een stuk minder ambitieus zijn dan andere steden zoals Rotterdam en Amsterdam. Wat maakt onze stad zo uniek dat we daar dus toch minder ambitieus door zijn? Dat is mijn eerste vraag. De tweede vraag is, gaat over de trottoirs. Er wordt ook aandacht besteed aan de wandelaars. Maar wat wordt er dus ... Wat wordt er gedaan aan toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers en mensen die slecht ter been zijn op trottoirs.

Ambtelijke ondersteuning: Ik zal met de laatste beginnen.

De voorzitter: Want ik wilde de eerste eigenlijk aan de wethouder geven of aan de ambtelijke organisatie.

Ambtelijke ondersteuning: Wat betreft de toegankelijkheid voor mensen met een rolstoel, maar ook een kinderwagen, noem maar op, dat komt eigenlijk terug in de ... De hoofdlijnen daarvan staan eigenlijk op de netwerkkaart voor de voetganger die ik heb

gepresenteerd. Dus de hotspots, de belangrijkste plekken waar we daar extra aandacht voor willen hebben. In de wijkuitwerkingen kunnen we daar veel verder op inzoomen en ook kijken, zijn bijvoorbeeld oversteekplaatsen toegankelijk voor een rolstoel, vooral bij publieke voorzieningen? Denk aan een apotheek of een supermarkt of dat soort plekken. Mobiliteitsplan gaat eigenlijk net iets ... Is eigenlijk te grootschalig om dat detailniveau al helemaal hierin te brengen. Maar de hoofdlijn, dus de toe... Het verbeteren van de toegankelijkheid, dat is zeker in lijn van dit Mobiliteitsplan, vooral op de plekken zoals die ook op de kaart staan aangegeven.

De heer ...: Die eerste vraag is half-technisch, denk ik. Maar hij is eigenlijk meer politiek van aard. Of u dit passend vindt bij ons ruimtelijke ambities, daar gaat u zelf over. De een zal zeggen, dit is veel te ambitieus. De ander zegt van, hier moet echt wel drie kilometer per uur bij. De een zal de S wat meer willen benadrukken, de andere de P. Daar gaan we natuurlijk nog een voor een in de oordeelsvormende commissies ... Twee opmerkingen. Er is al gewezen op het gegeven dat wij een iets andere ligging hebben dan sommige andere steden. Bijvoorbeeld wel vergelijkbaar met Arnhem maar inderdaad niet vergelijkbaar met een stad met een rondweg, zoals sommige andere ... Of veel andere steden hebben. Een tweede, sommige andere steden, bijvoorbeeld Amsterdam en Rotterdam, hebben de trams en metro's. Dat maakt ook een heel anders ... Ander binnenstedelijk vervoersnetwerk mogelijk. Zo zijn er nog meer varianten te bedenken natuurlijk. Het oordeel over, vindt u ons ... Vindt u dit passend en vindt u het ambitieus genoeg en vindt u de mix van voorgestelde ingrepen door de tijd heen passend, dat gaan we nog in de volgende commissies bespreken.

De voorzitter: Daar komt de wethouder speciaal weer terug. Ik kijk nog heel even rond, maar ik denk dat alle vragen zo'n beetje wel gesteld zijn die gesteld konden worden. Dan stel ik een vraag en dat is of u voldoende informatie hebt voor nu om een politiek standpunt hierover in te nemen. Als dat niet zo is, dat u ... Mag ik even mijn zin afmaken?

De heer Kuhlmann: Ik had een vraag.

De voorzitter: Vooruit, mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ik hoorde dat u de vraag ging ... U stelde de vraag of we voldoende informatie hebben om een politiek standpunt in te nemen. Wat dat betreft, geldt dat denk ik niet voor alle stukken die vandaag op de agenda staan en zou ik willen voorstellen om die twee stukken die betrekking hebben op Wilgenwende, om daar niet over te gaan tot een oordeelsvormende vergadering maar een beeldvormende vergadering te organiseren voor dat onderdeel, zodat daar bijvoorbeeld in de sessie van een ronde tafel met bewoners en experts verder over gesproken kan worden. Ik heb zelf de indruk dat daar een meerderheid van de aanwezige leden voor is. Dus als u het toestaat, dan zou het goed zijn als daarover gestemd wordt, voorzitter.

De voorzitter: Deze stukken staan er ter kennisname bij. Het gaat nu eigenlijk puur om het raadsvoorstel dat voorligt. Dat is het vaststellen van het Mobiliteitsplan Dordrecht 2040. De ... Wat ... Waar u om vraagt, is een ander stuk. Tenminste, dat is in de agendering, of hoe heet dat ding, agendacommissie geweest en dat had geen meerderheid. Ik kan me wel voorstellen dat u de vraag wil stellen of dat inmiddels nu wel

het geval is, maar dat is wat anders dan dat dit verder niet door zou kunnen. Dus ... U wilt de stukken over Wilgenwende agenderen en u wilt weten of daar een meerderheid voor is. Dat is een concrete vraag.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: Dus ...

Mevrouw Stolk: Dat is toch een vraag? Daar wil ik even antwoord op.

De voorzitter: Maar ik wil er nog wat bij zeggen. Maar, mevrouw Stolk, gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Dat wij de heer Kuhlmann of de VVD daarin steunen.

De heer Gorter: Op Ons Eiland ook.

Mevrouw Jager: Beter voor Dordt ook.

De heer Aarden: Partij voor de Dieren ook.

De heer Van der Spoel: En fractie Van der Spoel.

Mevrouw De Heer: En FvD ook.

De voorzitter: Kijk eens aan, mijnheer Kuhlmann, waar het allemaal niet toe kan leiden. Dat komt ... Wordt in de agendacommissie ... Zal dat verder opgepakt worden. Mijn vraag nu gaat concreet over het raadsvoorstel dat voorligt, wat u daarmee wil? Wilt u nog een beeldvormende sessie, wilt u overgaan tot een oordeelsvormende sessie?

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ik stel voor om eerst beeldvormend hier nog over met elkaar van gedachten te wisselen, want ik heb best wel veel vragen ook voorbij horen komen. Dus ik stel voor, eerst beeldvormend en daar zou ik de Aardappelmarkt toch graag bij willen betrekken.

De voorzitter: Mijnheer Portier.

De heer Portier: Gaat het nu over het algemene Mobiliteitsplan 2040, dus lijkt me de details van de Aardappelmarkt ... Dat komt in andere punten ter sprake. Ik denk dat we ... En wat betreft gedachten wisselen, dat is wat je in een oordeelsvorming doet. In een technische sessie of beeldvormend konden alleen vragen gesteld worden. We gingen nu eigenlijk al een beetje over tot diverse oordelen en discussiepunten. Dus ik stel gewoon inderdaad voor om het gewoon oordeelsvormend te bespreken.

De voorzitter: We hebben nu twee keer een bod liggen. Technische vragen, zegt de griffier, kunnen ook nog gewoon schriftelijk gesteld worden. Vraag is dus wie eventueel oordeelsvormend steunt. Het is een raadsvoorstel, dus ... Nee, gewoon eerst voor een

oordeelsvormende sessie. Even toch nog voor de formaliteit, want mevrouw Stolk stelt een beeldvormende sessie voor. Zijn daar nog mensen voor? Maar wat gaat u dan concreet dan nog willen vragen wat u niet schriftelijk kan vragen? Dat is dan even ...

Mevrouw Stolk: Voorzitter, als ik even een suggestie mag doen. Wat we vanavond ook allemaal gehoord hebben, wil ik toch even mee terugnemen naar de fractie. Als daar nog vragen uit komen, en dat hoeft niet altijd technisch te zijn, maar dan toch nog een keer beeldvormend. Want het heeft nogal wat consequenties voor onze stad.

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann heeft een briljant idee.

De heer Kuhlmann: Is het een idee om voor nu wel de mogelijkheid open te houden dat we daar oordeelsvormend over gaan spreken en ook de politieke vragen te verzamelen, waarbij het denk ik goed is om ... Dat er ruimte is natuurlijk om die ... Om toch daar ... Nog daar technisch naar te kijken, dat er van de acties daar behoefte aan hebben dat die daar even goed over na kunnen denken, dat kunnen stellen. En bij de volgende agendacommissie, mocht het zo zijn dat er toch de behoefte is, als er even naar gekeken is van, eigenlijk moeten we dat techni... Nog een keer technisch beeldvormend bespreken, dat dan eventueel dat voorstel gedaan kan worden en bij voldoende steun kan worden gedaan. Als dat ... Blijkt dat het niet nodig is, dat het dan gewoon als ... Als er geen wijzigingen zijn, dan gewoon oordeelsvormend. Er nu van uitgaan oordeelsvormend, dat we ook voorbereiden, met de ruimte dat, mocht het via verzoek met voldoende steun, dat we het anders kunnen doen.

De voorzitter: Ik begrijp van de griffier dat het in principe niet teruggaat naar de agendacommissie. Dus ik wil voorstellen om het oordeelsvormend te agenderen, maar dank u wel op een tijdstip dat de fracties de gelegenheid hebben om schriftelijke vragen te stellen en dat de antwoorden daarvan dan meegenomen kunnen worden bij de oordeelsvormende sessie. Is dat een idee? Mijnheer Katif zwaait naar mij.

De heer Katif: Ik mag niks zeggen, maar ik wil even een punt van orde. Ik denk als je oordeelvormend de eerste keer doet en je komt er niet uit, kun je alsnog een tweede keer oordeelsvormend. Dus wat dat betreft ...

De voorzitter: We kunnen het nog 36 keer oordeelsvormend agenderen, als het moet.

De heer Katif: Dus dat kan.

De voorzitter: Maar het ging vanavond al heel sterk richting oordeelsvormend. In die zin denk ik dat ik u nu de meest elegante oplossing bied. Dus ruimte om alle technische vragen die er nog leven, percentages, aantallen, noem allemaal maar op, te stellen. En dan ... Ik ben bijna bang dat dat ... Zit er ... Wethouder, ik kijk even, zit er nog een fatale beslisdatum aan?

De heer ...: 2040. Nee, we hebben het hier over grote lijnen. Natuurlijk hecht ik aan besluitvorming, maar ik hecht ook aan een goed doorleefd debat. U heeft niet voor niks

een Omgevingsvisie vastgesteld, een woningbouwprogramma en een ambitie. Daar hoort ook passend mobiliteitsbeleid bij.

De voorzitter: Dan wordt het dus na de zomer. Dat zou kunnen. Maar, wethouder, u geeft ruimte en tegelijkertijd trekt u dat weer in. Dus kan het na de zomer, ja of nee?

De heer ...: Ik ben net zo wendbaar als u. Jazeker, dat kan.

De voorzitter: Wendbaar als ik, dat is niet echt ... Dus we kijken of het eventueel voor de zomer nog lukt. Dat zal heel moeilijk worden met alle vergaderingen die er al gepland staan. Dan wordt het de eerste vergadering na het zomerreces. Mijnheer Kuhlmann die vindt daar wat van.

De heer Kuhlmann: Ik wee... Misschien loop ik op de zaken vooruit, maar ik ben natuurlijk snel een ding ... Dus vandaar dat ik dacht, ik wil graag van de gelegenheid gebruik maken om politieke vragen voor te stellen.

De voorzitter: Dat is helemaal prima. Laten we een aantal politieke vragen met elkaar formuleren, maar geen 14, zoals ik pas ergens meemaakte. Volgens mij kan dat beperkt.

De heer Kuhlmann: Ik heb er twee.

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann heeft er twee. Als jullie allemaal goed luisteren, dan is het misschien mogelijk om het ... Dan met dan die ene van mijnheer Portier erbij af te ronden. Mijnheer Kuhlmann, gaat uw gang.

De heer Kuhlmann: Mijn eerste politieke vraag zou zijn, is dit plan de beste manier om onze stad bereikbaar te houden? Welke aanpassingen zijn eventueel nodig? En mijn tweede politieke vraag zou zijn, is er voldoende ruimte voor bewoners die afhankelijk zijn met ... Van hun auto in dit plan?

De voorzitter: Helder. Mijnheer Portier.

De heer Portier: Ik heb er een aantal, denk ik. Eentje is van, is de doelstelling voor het STOMP-principe, zal ik maar zeggen, het terugdringen van automobilititeit ten gunste van andere vormen van vervoer ambitieus genoeg? En dit ... Is het ambitieus genoeg? En de tweede vraag is van, wordt er in het plan niet zo gigantisch van aandacht besteed aan monitoring et cetera dat de kosten daarvoor nog weleens de kosten van de uitvoering voor het plan zouden kunnen overtreffen?

De voorzitter: Zijn de kosten evenredigheid met wat het op moet leveren? Het is toch wel jammer, mijnheer Portier, dat u dat zelf dan niet meer mee kan maken.

De heer Portier: Zal ik mijn opvolger influisteren wat ik daarover denk.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Niet nog een hele extra politieke vraag, maar misschien een beetje aanvullend of vooral met op wat de heer Portier zei, want u vertaalde hem een beetje in kosten, maar ik denk ook met name gevolgen die er zijn.

Er wordt een keuze uit gemaakt en soms is daar dan weer een ander effect van. Hebben we dat volledig inzichtelijk? Dat kan deels met kosten te maken hebben, maar dat kan ook gewoon met andere uitkomsten te maken hebben. Dus zo zou ik hem een beetje breder willen trekken.

De voorzitter: Filosofisch. Mevrouw Webster, die laatste heeft u niet. Dat gaat mevrouw Pichel nu in één concrete zin verwoorden.

Mevrouw Pichel: U had hem opgeschreven van de heer Portier, denk ik wel, of ...

Mevrouw Webster: Zeker, zeker.

Mevrouw Pichel: Hij gaat ... Tenminste, hij werd vertaald door mevrouw Koene als zijnde gevolgen van kosten. Maar ik wilde eigenlijk meer kijken naar ...

De voorzitter: Zijn de kosten evenredig?

Mevrouw Pichel: Maar meer ook de effecten, welke andere effecten zou het kunnen hebben? Milieueffecten, kneleffecten en ... Kosteneffecten zou het kunnen zijn.

Mevrouw Webster: Maar dit ging over aandacht van monitoring. Wordt er in het plan niet te veel aandacht voor monitoring besteed? Zijn de kosten voor monitoring evenredig? Nu begint u over andere effecten. Dus monitoring?

Mevrouw Pichel: Dus de effecten zijn eigenlijk dus de, laten we zeggen, de doelen die we hier willen behalen, welke andere effecten hebben die op de woonomgeving, op inderdaad de kosten?

Mevrouw Webster: Welke andere effecten hebben de maatregelen die ... Om de doelen te bereiken?

Mevrouw Pichel: Juist.

De voorzitter: Jongens, ik heb echt geen zin om 100 politieke vragen te gaan ... Dus de vragen die er nu zijn, zijn volgens mij relatief algemeen van aard. Dat betekent dat u dus uzelf meer ruimte geeft om dingen te bespreken dan dat u meer politieke vragen ... Want dan gaat er heel streng gelet worden of u zich daaraan houdt. Dus mijn voorstel zou zijn om het hierbij te laten. Maar mijnheer Stam die vindt dat niet.

De heer Stam: Nee. Goed dat u de rol van voorzitter pakt, maar ik heb toch nog een aanvullende vraag. Ik zou willen weten of het STOMP-principe voldoende kaders biedt om de problematiek van de rest van de stad ook hoofd te kunnen bieden. Dus als je dan kijkt naar Aardappelmarkt, je kijkt naar andere vraagstukken, ondernemers in de binnenstad, pakken die dat allemaal mee? Dus als je die vraag zo kadert, dan kunnen we denk ik een brede discussie voeren.

Mevrouw ...: Voorzitter, ik steun dat.

De voorzitter: Mooi. Ik hoor van mevrouw Webster dat ze hem heeft. Dat betekent dat er een aantal politieke vragen zijn op basis waarvan de oordeelsvormende commissie zal gaan plaatsvinden. Dat doen we niet nu. Dat doen we een andere keer na de zomer hoogstwaarschijnlijk. Ik wens u voor nu allemaal wel thuis.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 9 juli 2024.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

A.W. Kolff